

KUNIGŲ VIENYBĖS SEIMAS

— Kunigų Vienybės seimas įvyko rugsėjo 22-23 Pranciškonų vienuolyno patalpose, Kennebunkport, Me. Svarstyti aktualieji religiniai ir visuomeniniai reikalai.

Seimas prasidėjo rugsėjo 22. Atidarė K. Vienybės pirmininkas kun. J. Jutkevičius. Invo-kaciją sukalbėjo vyskupas Vincentas Brizgys.

Garbės prezidiumą sudarė vyskupas V. Brizgys, vysk. Ant. Deksnys, pranciškonų provincijolas kun. J. Gailiūsis ir jėzuitų ordino provinciolas kun. G. Kijauskas.

Kun. V. Zakaras referavo apie naujo lietuviško mišiolio ir lėkcionarijaus paruošimą. Vyskupas Ant. Deksnys kalbėjo apie savo veiklą Europos lietuvių tarpe; prel. Jonas Balkūnas pranešė apie anketos da-vinius. Anketa su klausimais buvo išsiųsta dėl 140 kunigų dirbančių parapijose. Atsakymus prisiuntė 73 kunigai. Kun. Stasys Yla referavo apie lietuvių religinio centro steigimą; prel. V. Balčiūnas apie naują liturgiją; kun. J. Vaišnoras, M.I.C., apie dabartinę religiją ir tikinčiųjų padėtį raudonųjų pavergtėje Lietuvoje pateikdamas idėjų davinių.

Seimą vedė prel. J. Balkūnas

ir prel. V. Balčiūnas; sekretoriau kun. J. Long ir kun. P. Geiščiūnas.

Ses. M. Eucharista pasveikino seimą kazimieriečių vardu, padėkojo už teikiamą nuolatinę pagalbą.

Atvykusį, seiman Portlando vyskupą Peter Gerety pristatė kun. J. Gailiūsis, O.F.M. Vyskupas pasveikino ir aukštai įvertino lietuvių kunigų uolumą pastaraciniėje veikloje.

Vasario 16-tos gimnazijos, Vakarų Vokietijoje, įgaliotinis kun. A. Bernatonis, kvietė kunigus toliau nuodirdžiai remti Gimnazijos išlaikymą, ypatingai bendrabučio įrengimą.

Gyvų diskusijų sukėlė kun. P. Bariaus, OFM, referatas "Parapijos taryba", pailiustruodamas pasauliečių dalyvavimą apštalavime jų vadovaujamoje parapijoje sudarytos tarybos veikla; ir religinio centro steigimo reikalais.

Seime dalyvavo apie 50 kunigų suvažiavusių iš JAV, Kanados ir Europos.

Svarstyti ir kitais aktualiais religiniais ir visuomeniniais reikalais priimtos atitinkamos rezolucijos.

Suvažiavusių kunigų priėmimu rūpinosi Pranciškonų vadovybė.

DIREKTORIŲ TARYBA SVARSTĖ AKTUALIUOSIUS SUSIVIENIJIMO REIKALUS

Pasiruošiama dar šiais metais išmokėti nariams aštuntąjį dividendą; svarstyti planai įvesti naujus pagerinimus didesnei organizacijos narių naudai

1970 rugsėjo 29 ir 30 Susivienijimo centro įstaigos patalpose, Wilkes Barre, Pa., įvyko pusmetinis LRKSA Direktorių tarybos susirinkimas.

Dalyvavo visi dabartinės tarybos nariai, būtent: dvasios vadas prel. Jonas F. Baltusevičius, prez. Leonardas Simutis, viceprezidentas ir veikiančysis sekretorius adv. Thomas E. Mack, išdininkė Leokadija Donarovich, išdo globėjai dr. Vladas Simaitis ir Vytautas A. Juraičius; daktaras kvotėjas — dr. A. J. Valibus, direktoriai Pranas J. Katilius, Alvera Balandas ir Bronius Bobelis, taipgi redaktorius Matas Zujkus.

Prezidentas ir kiti direktoriai nuodirdžiai sveikino dvasios vadą prel. J. F. Baltusevičių, kurs dėl sunkios ligos negalėjo dalyvauti metiniam susirinkime. Kelis mėnesius sunkiai sirgęs vėl sugrįžo į Susivienijimo veiklą, ypatingai Egzekutyviam komitete, kurio pirmininku jis yra jau daugelis metų.

Viršrinkų Raportai

Prez. L. Simutis savo raporte apžvelgė organizacijos veiklą, ypatingai pažymėdamas įveiktą dienraštį "Drauge" skyriaus. Įvestas pasidėkojant Direktorių tarybos paskirtai finansinei paramai. Skyrus veikia Chicago's apskrities vardu, betgi jame duodama žinių apie bendrus Susivienijimo reikalus, taipgi pateikiama kronikinė žinių ir iš kitų rajonų. Prezidentas taipgi pranešė, kad neužligo bus išleista jo parašyta Amerikos Lietuvių Tarybos istorija. Bus apie 500 puslapių, taipgi bus iliustruota nuotraukomis. Kadangi "LRKSA buvo vienas iš Alt steigėjų ir visais laikais garbingai dalyvavo jos veikloje, todėl ir mūsų organizacijos vaidmuo knygoje yra pavaizduojamas" — pareiškė prezidentas. Direktorių taryba čia pat susirinkime nutarė prisidėti auka ir įrašyt Susiv. garbės leidėjū sąrašą. Knygos kaina bus 10 dol. ir pelnas eis Amerikos Lietuvių Tarybos išdui Lietuvos laisvinimo reikalams.

Veikiantysis sekretorius adv. Thomas E. Mack savo raporte davė platesnę Susivienijimo pa-

dėties apžvalgą, paliesdamas aktuarijų išlaidų sumažinimą; plačiau paaiškindamas narys-tės padėtį apgailestavo, kad daugiau organizacijos narių, iš-miršta, atsiima subrendusias ir atsiskaitymų grynais benefici-jas, negu įrašo naujų; davė į-vairių sugestijų narys-tėi pa-veikti. Sekretorius taipgi primi-nė, kad Pensilvanijos valsty-bės apdraudus departamento egzaminieriai neseniai pravedė nuodugnį Susivienijimo finan-sinės padėties ir kitų reikalų egzaminaciją, betgi savo rapor-to dar nepisistūlė.

Aštuntasis dividendas

Svarstyta ir nutarta dar šiais metais išmokėti organizacijos nariams aštuntąjį dividendą. Pasiruošimas eina pilnu tempu ir manoma, kad dividendo išmokėjimas paskatins narius uoliau padirbėti naujų narių įrašymui. Kuo organizacija didesnė bus natyris atžvilgiu ir stipresnė finansais, tuo nariams bus išmokiami didesni dividendai. Direktorių taryba taipgi pastatė šiuo tikslu atitje-tje turėti bent vieną generalinį organizatorių, kurs galėtų lan-kyti kuopas ir judinti į uoles-nį naujų narių įrašymo darbą.

Patys direktoriai taipgi pasi-žadėjo uoliau pasidaruoti šiuo reikalu.

Pasiruošimai 65-iam Seimui

Nors 65 seimas yra dar už pusantrų metų, betgi Direkto-rių taryba plačiai svarstė pasi-ruošimus. Chicagočiai jau turi sudarę seimui priimti komitetą, betgi Direktorių tarybai labai rūpi paruošti planus padaryti seimą kaip galint įspidingesnį ir reikšmingesnį, ypatingai su-

rasti būdus ir priemones teikti nariams dar didesnes naudas už jų sumokamus mokesčius. Kaip aukščiau suminėta, neuž-ilgo bus išmokėtas nariams aš-tuntas dividendas, yra teikia-mos įvairios lengvatos ir pri-vilegijos, sertifikatai yra mo-derniški, vienok vis ieškoma naujų pagerinimų teikti na-riams dar geresni patarnavimą ir didesnes naudas. Prez. L. Simučio ir išdo globėjo dr. V. Simaičio pareiškimais, chicagie-čių sudarytas priėmimo komi-tetas dės visas pastangas su- rengti patrauklias pramogas su-važiavusių atstovų ir svečių pa-linksminimui.

Direktorių taryba taipgi ap-svarstė kitus aktualius organi-zacijos reikalus ir apie tai bus smulkiau paduota protokole, kurs bus išspausdintas organe "Garsė".

Washingtonas. — Rugsėjo 1 senatas 55 balsais prieš, 39 už atmetė amendmentą reikalau-jantį, kad prezidentas iki 1971 m. gruodžio 31 ištrauktų visus šios šalies kareivius iš Indokini-jos. Taipgi 71 balsu prieš, 22 b. už, atmetė pasiūlymą, kad iš pareigų Vietnamu būtų at-leisti naujokai, kurie imami prieš jų valią.

Kairo, Egiptas. Rugsėjo 28 mirė Egipto prezidentas Gamal Abdel Nasser. Mirė nuo širdies smūgio, sulaukęs 52 m. amž. Laidotuvsė dalyvavo dau-gybės šalių, didelių ir mažų, at-stovai. Visiems rūpi — kokią politikos liniją užims nauji Egipto vadovai.

Mielas Tautieti, drauskis LRK Susivienijime

LRKS yra tvirta, saugi lietuvių fraternalinės apdraudos organizacija. Turtas siekia 3 milijonus dolerių.

Turi modernius apdraudos planus pilnamečiams ir jaunimečiams:

- 20 metų mokesčio — 20 Year Payment Life
- 20 metų taupymo — 20 Year Endowment
- Taupymo iki 65 metų — Endowment at Age 65
- Mokesčio iki 85 metų — Life Paid Up at 85 (tik pilnamečiams).

Susivienijimas turi ir priedinius draudimus už mažus mokesčius. Aplikantai nuo 16 iki 40 metų, nuo \$500.00 iki \$2000.00 apdraudai priimami be medikalinės egzaminacijos — sveikatos patikrinimo.

Susidomėję apsidraudimu Lietuvių R. K. Susivienijime, kreipkitės į jūsų kolonijos gyvuojančios kuopos sekretorių, arba į Susivienijimo centrą išpildant žemiau paduotą kuponą.

LITHUANIAN R. C. ALLIANCE
P.O. Box 32 (71-73 So. Washington St.)
Wilkes-Barre, Pa. 18703

Esu susidomėjęs apsidraudimu Liet. R.K. Susivienijime

Vardas, pavardė

Adresas

(Zip Code)

Jeigu norėtum priklausyti jūsų kolonijos gyvuojančiam Susivienijimo kuopon, centras pasiųs įj kuponą kuopos sekretoriui, kurs asmeniai atliks: suteiks paaiškinimų, patarimų ir atliks reikalingus forma-lumus. Malonėkite atsakyti: _____ (taip arba ne).

Jeigu panorėtum įrašyti centrinėn kuopon, tada ir narys-tės mokes-čius siųsit tiesiog į centrą. Malonėkite atsakyti: _____ (taip, arba ne).

NAUJI LRKSA NARIAI

Šiomis dienomis Susiv. cen-tro įstaiga įregistravo šiuos nau-jus narius:

17 kp., Wilkes Barre, Pa.— Edward J. Tonart ir Veronica Tonart; įrašė Elena Mensiskaitė.

28 kp., Aloysius Boisar, gyv. West Walnut str., Colman, Pa.; įrašė Florence Stravinskaitė.

33 kp., Roseland (Chicago), Ill. — kun. Chester Auglys; į-rašė Andrius Povilaitis.

45 kp., Chicago, Ill. —Vero-nika Svabas, Paul Kurkulis, Andrew Kurkulis; įrašė Andrius Povilaitis.

7 kp., Pittston, Pa. — Gerald Carey ir Suzan Lee Casey (Juv.), Mountaintop, Pa.;

Gerald ir Mary Ann Kollar; Maureen Precone (Juv.), Dallas, Pa., įrašė adv. Thomas E. Mack.

115 kp., Brookyn, N.Y. Ve-ronika Aviža; įrašė Bronius Bo-belis.

171 kp., Detroit, Michigan, Karen Marie Krupa (Juv.); į-rašė Petronėlė Medonienė.

7 kuopa — Mrs. Ruth Rinks, gyv. Exeter, Pa.; įrašė Ros. Walkavage.

158 kp., Pittsburgh, Pa. — Peter George Yucius (Juv.); į-rašė Vyto A. Yučius.

45 kuopa, Chicago, Ill. —ku-nigas Francis Kelpšas; Aldona Rimkus; įrašė Andrius Povilai-tis.

160 kuopa, Chicago, Ill. — Linas A. Simaitis (Juv.); Mark R. Mikelat; įrašė dr. Vladas Si-maitis.

179 kp., East St. Louis, Ill., — Matthew P. Kimutis, Bridgid Ann Kimutis, Lynn Marie Ki-mutis, Mark J. Kimutis, John J. Kimutis, Kenneth T. Kimu-tis — visi jaunamečiai (Juv.); Matas S. Kimutis.

Šį kartą daviniai yra džiugi-nantys. Jei tik visos Susivieni-jimo kuopos pasistengtų įrašy-ti naujų narių — mūsų orga-nizacija tvirtėtų visais atžvil-giais.

Naujų narių verbuotojai, ne-užmirškite, kad už jūsų darbą yra nustatytas geras atlygini-mas komiųjų formoje.

Beje, 179 kuopos sekretorius Susiv. veteranas, daug narių į-rašęs praityje, Matas S. Kimu-tis, siūsdamas centro įstaigai į-rašytus 6 jaunamečius, prijun-gė tokią pastabą: "Aš dabar noriu pažymėti, kad dabar Su-sivienijime turėsiu 14 savo anū-krų, lieka dar 3 įrašyti". Linki-me netrukus įrašyti ir tuos tris likusius.

ARTEJA L.R.K. SUSIVIENIJIMO KUOPŲ VALDYBŲ RINKIMAI

Susivienijimo įstatų 16-sis straipsnis aiškiai nustato kuo-pų viršrinkų (pareigūnų) rin-kimų tvarką:

1. Kuopos pareigūnai renka-mi kasmet reguliariame mėne-siniame susirinkime, įvykstan-čiame gruodžio mėnesį. Išren-kami tokie pareigūnai: dvasios vadas, pirmininkas, vicepirmi-ninkas, protokolų sekretorius, finansų sekretorius, išdinin-kas, du išdo globėjai ir gadyto-jauskvotėjas.

5. Valdybos narių pareigos prasideda kiekvienų metų pir-mą dieną.

6. Kuopos sekretorius pain-formuoja centro įstaigą apie valdybos narių išrinkimą, pa-teikdamas jų vardus ir adre-sus.

Nereikia nei aiškinti, kad nuo valdybos pareina kuopos tvarka, veikla ir pažanga. Ypa-tingai svarbios pareigos yra

Mirė Erich Marie Remarque

Locarno, Šveicarija — Rug-sėjo 25 mirė žymus rašytojas Erich Maria Remarque, 72 me-tų amžiaus. Palaidotas rugsėjo 27 iš katalikų bažnyčios.

Velionis parašė "All Quiet on the Western Front" (lietu-vių kalbon išverstas J. Kalnėno pavadinimu "Vakarų Fronte nie ko naujo); Arch of Triumph," "Three Camrades," "A Time to Live and a Time to Die," "A Night in Lisbon", bet popu-liausias buvo pirmasis veika-las "Vakarų Fronte nieko nau-jo". Už smerkimą militarizmo ir jo pasekų, įsigalėjus naciam, Remarque turėjo apiešti Vo-kietiją ir įsikurti kitur. Prasidė-jus 2-rajam pasauliniam karui jis persikėlė į JAV tybes ir 1947 metais tapo šios šalies pil-liečiu; vėliau persikėlė Šveicari-jon. Paliko našlę, buvusią ar-tistę Paulette Goddard (jiedu susituokė 1952 m.)

kuopos finansų sekretoriaus — rinkti mokesčius, tvarkingai vesti narių sąrašą, laiku nu-siųsti centro įstaigai surinktus mokesčius ir išvengti bet ko-kių nesuipratimų; laiku išpil-dinti ir pasiust centro įstaigai narių atitinkamas sirgimų ir mi-rimų blankas. Kuopos sekre-toriaus pareiga prižiūrėti, kad pilnamečiai nariai gautų oficia-lų irganą "Garsą"; keičiantis adresu pranešti administraci-jai tikrąjį adresą.

Veikli kuopos valdyba rūpi-nasi naujų narių įrašymu, sten-giasi palaikyti gyvą veiklą, tuo patraukiant dar nepriklausan-čius įsirašyti.

Visų narių pareiga dalyvau-ti metiniam susirinkime, pas-svarstyti kuopos ir Susivieni-jimo reikalus, išrinkti sekan-tiems metams valdybą.

Visiems nariams nuodirdžiai kooperuojant su išrinkta valdy-ba, kuopos veikla bus sėkmin-ga ir naši.

LIET. KRIKŠČIONIŲ DEMOKRATŲ SAJUNGOS KONFERENCIJA

Cleveland, Ohio. Rugpjūčio 14-16 d.d. įvyko Lietuvių Krikščionių Demokratų Sąjun-gos konferencija.

Posėdžiai vyko Sv. Jurgio parapijos salėje. Prezidiumą su-darė Antanas Garka, Adolfas Venckus ir Antanas Repšis; sek-retoriata — Povilas Mikšys ir Petras Balčiūnas.

Apie centro komiteto veiklą pranešimus padarė pirmininkas Algis Kasulaitis, Henrikas Id-zelis, Adolfas Venckus, Pranas Vainauskas. Atstovai teigiamai įvertino centro komiteto veiklą. Taipgi buvo padaryti pranešimai iš didesnių skyrių veiklos. Pranešimai parodė, kad Sąjungos veikla yra sustip-rėjusi.

Gyvų diskusijų sukėlė simpo-ziumas, kuriam tema buvo pa-rinkta "Krikščionis ir komunis-tas kovoje už žmogų". Refera-vo A. Kasulaitis, moderatorium buvo Algis Pautienis. Simpo-ziumas dviem atvejais (rugs. 14 ir 15) užsitęsė kelias valan-das.

Konferencija priėmė eilę rez-olucijų sąjungos aktualiais rei-kalais, Laisvės kovos, Santy-kių su kraštu, Vliko, LDT, Al-to, PLB ir kitas.

Konferenciją raštu ir gyvu žodžiu sveikino įvairių centri-nių organizacijų vadovybės ir paskiri veikėjai. Konferencija iš savo pusės nutarė pasveikinti Lietuvių Krikščionių Demokratų vadovą prelata My-kolą Krupavičių, vyskupus Vin-centą Brizgį, Vliką, Alta, Lietu-vos Diplom. Tarnybą, Liet. Bendruomenę, Ateitininkų Fe-deraciją ir Liet. Katalikų Moks-lo Akademiją.

Naujai išrinktos vadovybės komiteto sąstatas yra toks: Al-gis Kasulaitis, Pranas Razgaitis, Henrikas Idzelis, Algis Pau-tienis, Petras Klorys, Antanas Garka, Antanas Tamulionis, Petras Balčiūnas, Povilas Mik-šys. Esant reikalui, centriniam komitetui suteikta teisė kviesti daugiau narių.

Konferencijos proga, rugpjū-čio 16, Sv. Jurgio bažnyčioje kanauninkas V. Zakaruskas at-laikė iškilmingas Mišias ir pa-sakė pamokslą. Per Mišias gie-dojo parapijos choras vadovau-jamas Prano Ambrazo; solo giedojo Julius Kazėnas.

Taipgi buvo bendri pietūs, centrinio komiteto išleisčių kū-rinių paroda ir kitos pramogos.

LKD Sąjungos konferencijos nutarimas "Santykių su kraš-tu" reikalu yra tokio turinio:

"Konferencija pakartotinai taria, jog —

1. Vienintelis pateisinamas ryšių būdas ir šiandieną tebė-ra santykiavimas grynai asme-ninėje ir privatinėje plotmeje.

2. Bendravimo santykiavimo ar bendradarbiavimo frazės tautinio išlikimo troškulo nie-kuomet nenumalšins, nes už jų slepiasi pats naujusias komu-nistinės Rusijos ginklas politi-nei emigracijai sužlugdyti.

3. Tiem lietuviams, kurie pa-vental išigyja pavergtęj pasi-tikėjimą kelionėm pas laisvuo-sius brolius, visais atsitiktiniu kontaktų atvejais turi būti per-teiktas nepalenkiamas mūsų nusistatymas — siekti laisvos ir nepriklausomos Lietuvos, — Lietuvos partizanai amžiam liks tos kovos pirmūnais, — toje kovoje drausmingai pasiduoti laisvųjų lietuvių politinei vado-vybei.

4. Laikydami sovietinį komu-nizmą didžiausiu Lietuvos priešu, lietuviai krikščionys de-mokratai laiko savo pareiga skelbti komunizmo Lietuvai pa-darytas skriaudas, atidengti komunizmo kėslus ir kovoti su defetistinėmis nuotaikomis sie-kiančiomis nuslopinti lietuvių antikomunistinį nusistatymą ir nepriklausomybės siekimą.

ARKIV. MECISLOVAS REINYS, buvęs liet. katalikų skoljos vado-vas, Vilniaus vyskupijos adminis-tratorius, Lietuvos ušienio reikalų ministeris (1925-1926), 1947 me-lais komunistų suimtas, mirė nu-kankintas 1953 metų žiemą kari-niame Vladimiri kalėjime.

Naujasis Bostono arkivyskupas Humberto Madeiros

"GARSAS"

Published Bi-Monthly

LITHUANIAN ROMAN CATHOLIC ALLIANCE OF AMERICA

910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221 • Tel. Glenmore 5-7281
Second Class Postage Paid at Brooklyn, N. Y., Post Office

Editor — Matas Zujus
P. O. Box 32 (71-73 S. Washington St.), Wilkes-Barre, Pa. 18703

Subscription \$2.00 per year • Advertising Rates on Application

Raštus (straipnėlis ir korespondencijas) redaktorja taipo savo nuodžiūna
Neapsaudintus raštus grąžina tik patiesiems autoriams praešt.

NAUJŲ JEGŲ PASIREISKIMAS

Rugpjūčio mėnesio antroje dalyje Chicagoje įvyko gausus Lietuvos Vyčių 57 seimas; rugpjūčio pabaigoje ir rugsėjo pradžioje ten pat Chicagoje įvyko dar gausingesnis Ateitininkų Federacijos kongresas; rugsėjo pradžioje Toronte, Kanadoje, įvyko nepaprastai gausus Katalikų Mokslo Akademijos suvažiavimas su gausybe paskaitų lietuviškoms ir mokslinėms temoms.

Stebint šių seimų ir suvažiavimų dalyvių skaičius, paskaitų temas, diskusijas, svarstymus ir priimtas rezolucijas, negali pasilikti tik šaltas stebėtojas ir pesimistas dėl mūsų visuomenės ir tautos ateities. Tai buvo gražios ir išpuilingos naujų jėgų demonstracijos sustiprinančios mūsų patikėjimą ir viltis dėl šviesesnės ateities. Juk Toronte dalyvavo tiek mokslinių ir intelektualinių jėgų, kad jas sukoncentravus ir krūvą būtų patikrinta stipri lietuviškojo universiteto vadovybė-profesūra.

Jeigu tos naujos jėgos, pasireiškę Vyčių, Ateitininkų ir Mokslo Akademijos sąskrydžiuose, būtų praktiškai panaudotos mūsų visuomenės ir tautos naudai, nesiskųstume mūsų organizacijų silpnumu. Tad svarbu, kad šios jėgos pakryptų į mūsų visuomeninio ir organizacinio gyvenimo sritis.

Kodėl šaltai žiūrime, pavyzdin, į Katalikų Federacijos veiklą, į jos skyrių ir apskričių steigimą ir palaikymą, kaip kad buvo kelios dešimtys metų atgal? Kodėl Vyčių organizacija tebeskaito tik apie porą tūkstančių narių, įskaitant ir vaikus, kai tuo tarpu lietuviško jaunimo, čia gimusio ir augusio ir iš tremties atvykusio, yra šimtai tūkstančių. Ar nebūt gražu, kad kiekvienoje kolonijoje, šalia Sv. Vardo d. jū ir Sodaličių, gyvuotų Lietuvos Vyčių kuopos, Jaunimas turėdamas gerus vadus ir nuosirdžią kunigų ir kitų visuomenės veikėjų paramą, turėdamas centralizuotą veikimą tikrai galėtų daug nuveikti ne tik mūsų suvažiavimo paskaitos bus išspausdintos.

Suvažiavimo priėmimu rūpinosi torontiečiai, vadovaujant J. Sungailai.

Ši akademijos pirmininko kun. dr. A. Liūmos, S. J., įžanginio pranešimo paaikšėjo, kad akademijai jau priklauso 222 nariai.

Paryžius. — Rugsėjo 1 mirė įžymus prancūzų rašytojas, Nobelio premijos laureatas Francois Mauriac, 85 m. amžiaus. Kai kurie jo kūriniai yra išversti lietuvių kalbon. Vėlonis buvo giliai tikintis.

Boston. — Rugsėjo 8 Popiežius Paulius VI susitiko kardinalo Richard Cushing rezignaciją. Kardinalas yra 75 metų amžiaus ir jau kelintą kartą sirgulinėja. Bostono vyskupijai vadovauti paskirtas vyskupas Humberto S. Medeiros, 54 m., iš Fall River, Mass.

ASTUNTASIS ATEITININKŲ FEDERACIJOS KONGRESAS CHICAGOJE

Rugsėjo 5, 6 ir 7 dienomis Chicagoje įvyko 8-tasis Ateitininkų Federacijos Kongresas. Ateitininkai Lietuvoje pradėjo organizuotis 1911 metais. Jie pasirinko šūkį "Visa atnaujinti Kristuje"; lietuviškumą ir katalikiškumą pasirinko svarbiausiais principais. Narystę sudaro moksleiviai, studentai ir sen-draugai.

Ateitininkai yra davę Lietuvai įžymių valstybinių — M. Krupavičių, Aleksandrą Stulginskį, Vl. Jurgutį, Leona Bistrą, K. Bizauską, E. Draugelį, K. Ambrozaitį, Pr. Dovydatį, Z. Starkų, P. Karvelį, E. Tu-rauską ir k.; įžymių visuomenininkų, istorikų, poetų, rašytojų — V. Mykolaitį Putiną, B. Brazdžionį, Joną Aistį, Ant. Vaičiulaitį ir k.

Karo audros ir okupacijos daug ateitininkų išloškė iš tėvynės. Įsikūrę laisvoje šalyse ateitininkai stengiasi test lietuviškumo ir katalikiškumo principais pagrįstą sąjungą ir veiklą. Sendraugų pėdomis seka gausi tremtyje išaugusi moksleivių ir studentija.

8-jo Kongreso eiga
I 8-tąjį Kongresą Chicagoje suvažiavo gražus skaičius kuopų atstovų ir svečių.

Pirmąjį posėdį rugsėjo 5 Jaunimo centre atidarė kongreso rengimo pirmininkas dr. P. Kisielius.

Invokaciją sukalbėjo vyskupas Vincentas Brizgys.

Prezidiumą sudarė Alv. Barzdukas, dr. J. Norkaitis ir R. Juozaitis; sekretoriatą — L. Gustainytis, L. Nainytė ir S. Kuprys. Taipgi buvo sudarytos rezoliucijų, mandatų ir kitos komisijos.

Kongresas gavo daug sveikinimų raštų nuo įvairių organizacijų ir visuomenės veikėjų. Popiežiaus Pauliaus VI-jo prisistą sveikinimą perskaitė kunigas G. Kijauskas, S. J. LRKSA vardu kongresą sveikino prezidentas Leonardas Šimutis.

Dr. A. Damušis skaitė turiningą paskaitą tema "Jauna Krikščioniškoji asmenybė — tautos ateitis".

Iš pareigūnų pranešimų paaikšėjo, kad moksleivių at. sąjunga turi 25 kuopas ir apie 1600 narių, o studentų ateitininkų sąjunga turi 12 draugovių ir kad iš jų didžiausia ir veikiausia yra Toronte draugovė turinti apie 300 narių.

Iš dr. Antano Sužiedėlio pranešimo paaikšėjo kad sendraugų draugovės turi apie 1800 narių. Ateityje numatoma sudaryti centrinį skyrių, kuriame galėtų priklausyti sendraugai gyvenantys pavieniai arba mažais būreliais įvairiose vietovėse.

Raportus kongresui taipgi pateikė federacijos vadas dr. J. Pikūnas. Dr. V. Saulys raportavo apie Šalpos fondo padėtį. Nuo 1969 metų sausio 1 d. iki 1970 liepos 21 d. pajau

mų būta 12,046 dol. išlaidų 9,874 dol. Fondas teikė paskolas studentams, paramą moksleiviams ir "Ateities" žurnalui. Ateities redaktorius J. Solūnas pranešė, kad žurnalo finansinė padėtis paskutiniiais laikais žymiai pagerėjo, pabrėždamas žurnalo reikšmę žadėjo dėti visas pastangas jį išlaikyti.

Simfoninis koncertas
Kongreso pajauinimui, šeštadienį, rugsėjo 5, vakare, garsoje Orchestrą Hall įvyko didžiulis koncertas. Chicago simfoninis orkestras, prof. Vytauto Marijošiaus diriguojamas, atliko Ciurlionis kūrinį "Jūra", ištraukas iš kompozitoriaus V. Jokubėno kūrinio "Miško Sventė"; Beethoveno kūrinus, pianistui Antanui Smetonai atliekant pianino partiją. Žinomieji liet. solistai Algirdas Brazdis, Danutė Stankaitytė, Stasys Baras ir Jonas Vaznelis atliko sulietuvinatas, Beethoveno operos "Fidelio" ištraukas.

Publika su dideliu entuziazmu lydėjo išpildytus kūrinius. Koncerto ruošą daug pasidaravo Vytautas Radzius, Alvydas Vasaitis, dirigentas Vyt. Marijošius ir kiti.

Bažnytinės iškilmės, banketas

Sekmadienį, rugsėjo 6 d., 2 val. p.p. Sv. Mergelės Marijos Gimimo lietuvių parapijos bažnyčioje koncelebracines mišias atliko vyskupas V. Brizgys, asistuojant Ateitininkų Federacijos dvasios vadui Stasiui Ylai, sąjungų dvasios vadams kun. G. Gljuskui, S. J., kun. S. Laurinaičiui ir kun. K. Pūgevičiui. Pirmąją paskaitą sukalbėjo Antanas Deksnys. Nuosirdų sveikinimo žodi žarė kardinalas J. Cofy.

Muzikui V. Baltrušaičiui lydint vargonais solo giedojo D. Stankaitytė, J. Vaznelis ir Stasys Baras.

Tą pačią dieną vakare St. Shore Country Club įvyko suakutvinio kongreso banketas su menine ir kalbu programa.

Bendrai, Ateitininkų kongresas visais atžvilgiais buvo sėkmingas. Jis aiškiai parodė, kad ateitininkijoj gludi — šviesesnės lietuvių visuomenės ir tautos ateities viltys.

Prieškongresiniai parengimai
Prieš kongresą, rugsėjo 3 ir 4 d.d. Dainavos stovykloje dr. A. Sužiedėlis davė paskaitą tema "Ateitininkas gyvenime", kun. K. Trimakas kalbėjo apie veiklos sudvasinimą; ten pat įvyko sporto rungtynės, tautiniai šokiai ir kitokios pramogos.

Rugsėjo 4, Jaunimo Centre, vakare, buvo literatūros vakaras. Programoje dalyvavo dešimt iškilųjų ateitininkų poetų rašytojų, būtent: Bernardas Brazdžionis, Antanas Vaičiulaitis, Kazys Bradūnas, Aloyzas Baronas, Julija Svabaitė Gylienė, Česlovas Grincavičius,

Danguolė Sadūnaitė, Mirga Girniuvienė, Danutė Brazytė Binkdienė ir Laima Svegdaitė. Programą pravedė stud. Karlė Baltrušaitytė.

A. L. Vargonininkų - Muzikų S-gos seimas

— ALR Katalikų Vargonininkų ir kitų muzikų Sąjungos seimas įvyko rugsėjo 7 Angelų Karalienės parapijos salėje. Pradėtas iškilmingomis pamaldomis; vargonininkai giedojo M. Hallerio "Missa Tertia" ir prelato Brazio giesmę "O Visagali". Solo partijas giedojo Genovaitė Masiūnienė ir Liudas Stukas. Posėdy kompozitorius Juozas, Stankūnas skaitė paskaitą — "Simtas metų nuo kun. T. Brazio gimimo".

Seimui pirmininkavo S-gos garbės pirmin. komp. Aleksandras J. Aleksis, sekretoriavo muzikas Alg. Kačanauskas ir muz. Mykolas Cibas.

Seimas gavo daug sveikinimų žodžių ir raštų. Iškilmingai pareigūnų raportus, pranešimus ir diskusijas priimtos atitinkamos rezolucijos.

I naują valdybą perrinkti dvasios vadas kun. Antanas Petruskas ir garbės pirmin. komp. A. J. Aleksis; išrinkti Alg. Kačanauskas, M. Cibas, Mykolas Liuberskis, Vincas Mamaitis ir Juozas Stankūnas. Išrinktieji pasiskirstys vietomis. Seimą globojo vietinis klebonas kun. A. Petrauskas.

Amerikos Legiono konvencija

S. m. rugpjūčio pabaigoje ir rugsėjo pradžioje Portland, Oregon įvyko 52ji metinė Amerikos Legiono konvencija su iškilmingais paradais ir kitokiais parengimais.

Konvencijoj kalbas pasakė viceprezidentas Spiro Agnew ir kiti įžymūs asmenys. Priimtose rezolucijose legionieriai griežtai pasisako prieš Aukščiausiojo Teismo žalingus sprendimus, pasmerkė studentų riaušes ir demonstracijas kenksmingas mokslo įstaigoms ir pačiam mokslui, pasmerkė anarchistinę SDS organizacijos veiklą, raginant visuose universitetuose uždaryt jos skyrius, pašalinti netvarką keliančius studentus; pagyrė FBI direktorių Hooverį už energingą kovą su kriminaliniais ir priešvalstybiniais elementais.

Beje, radikalų planuotos jaunimo demonstracijos pakenkt legionierių konvencijai — neišdegė. Tik mažas jaunuolių skaičius pritarė agitatorių užmačioms.

LRKSA RYSIAI SU VYČIAIS IR SU ATEITININKAIS

Lietuvos Vyčių 57-jo seimo išvakarėse, dienraščio "Draugo" rugpjūčio 17 d. laidoje, susivienijimui skirtame skyriuje, Susiv. prezidentas L. Šimutis taip apibūdina Susiv. ir Vyčių ryšius:

"Lietuvos Vyčių organizacija susikūrė 1912 m. LRKSA veikėjų talkinama. Buvęs LRKSA pirmininkas ir pirmasis "Draugo" redaktorius kun. Antanas Kaupas buvo vienas pirmųjų vyčių steigėjų. Jis pasiūlė ir vardą pakeisti iš Lietuvos Sakalų į Lietuvos Vyčių. Tai buvo 1913 m. Amerikos Lietuvių R. K. Federacijos kongrese.

Mykolas Norkūnas, teisingai vadinamas vyčių tėvu, buvo veiklus LRKSA veikėjas. Didis Amerikos lietuvių organizatorius, buvęs "Darbininko" ir "Draugo" redaktorius, kun. Fabijonas Kemėšis, ne tik priklausė mūsų susivienijimui (nuo 1914 m.), bet buvo veiklus narys, daug padėjęs praveisti organizacijoj visą eilę reikalingų reformų. Kun. Kemėšis buvo stambus vyčių veikėjas.

Paulius Molis - Mulevičius, 1915-1916 m. buvęs L. Vyčių centro raštininkas, buvo ir LRKSA centro sekretorium tarp 1916 ir 1920 metų. Jurgis Tumasonis, žymus vyčių veikėjas Chicagoje, susivienijimo centro valdybai sekretoriavo 1920-1922 m., Vincas Kvetkas, buvęs Wilkes Barre, Pa. Vyčių kuopos vadovas, LRKSA sekretorius; Juozas Salūnas, buvęs Vyčių sekr. (1916-1917 m.) LRKSA sekretoriavo poste darbo bosi nuo 1926 m. iki 1938 m.

Julius Kaupas, vyčių organizatorius kun. Kaupo brolis, taip pat buvęs "Draugo" redaktorius, stipriai reikšėis vyčių veikloje Chicagoje, 1917 m. buvo pakviestas redaguoti LRKSA organą "Garsą" (1917-1918). Jo vietą 1918 m. pavasarij užėmė L. Šimutis, buvęs laikraščio "Vyčių" administratorius ir redaktorius (1915-1916 m.). Jo pėdomis pasuko Matas Zujus, daug metų puikiai redagavęs "Vyčių", 1926 m. buvo pakviestas redaguoti susivienijimo laikraštį "Garsą". Tose pareigose jis ir dabar tebesidarbuoja. L. Šimutis, daug dirbęs vyčiams nuo 1913 metų, 1934 m. buvo išrinktas LRKSA centro pirmininku, kuriuo jis ir dabar tebėra".

Galima būtų nurodyti šimtus vyčių veikėjų ir vadų, kurie buvo uolūs Sus-mo nariai ir veikė tiek centro valdybose, tiek kuopose bei apskrityse. Bet pakaks ir čia suminėti jų vardų, kurie labai ryškiai kalba, kaip glaudūs ryšiai yra buvę tarp šių dviejų mūsų organizacijų. Tie ryšiai ir dabar nėra nutrūkę ir, reikia tikėtis, kad jie ne tik nenutrūks, bet bus dar tamsesni. Artimesnis bendradarbiavimas pasidarys našesnis ir naudingesnis abiem organizacijom.

Bendradarbiavimas su ateitininkais

8. m. rugsėjo mėn. 4-7 dienomis Chicagoje įvyko didžiulis Ateitininkų Federacijos kongresas puikiai atžymėjęs ateitininkų 60 metų gyvavimo ir veiklos sukaktį. "Draugo" rugpjūčio 31 d. laidoje L. Šimutis, sveikindamas kongresą, paliečia mūsų Susiv. ir ateitininkų bendradarbiavimą.

"Pirmieji bendradarbiavimo ryšiai tarp šių dviejų organizacijų prasidėjo pirmojo Pasaulinio karo metu. Ryšiniai buvo LRKSA nariai — studentas Kazys Pakštas, vėliau vyriausias Ateitininkų federacijos vadas ir universiteto profesorius, ir kun. Jonas Navickas, vėliau Amerikos tėvų marijonų provincijalos ir berniukų kolegijos steigėjas, Thompson, Conn. Juodu studijavo Zenevos universitete, Šveicarijoj, kaip ir iš Lietuvos atvykę ateitininkai, kurie Zenevos universitete įgijo daktaratus savo mokslo srityse ir buvo Amerikos lietuvių katalikų Tautos Fondo stipendininkai. Kadangi LRKSA ir jo laikraštis "Garsas" buvo labai stiprūs Tautos Fondo rėmėjai, todėl jie turėjo daug įtakos ir jo vadovybė, kurią, tiesa pasakius, sudarė išimtinai mūsų susivienijimo nariai, imant ir šiuos žodžius rašanti, buvusį "Garso" redaktorium ir generaliniu Tautos Fondo sekretorium.

Po antrojo Pasaulinio karo, Lietuvos tremtiniams atsidarius keliams iš vakarų Europos į Ameriką, gražus ateitininkų skaičius įsirašė į LRKSA ir pradėjo jame darbuotis. Tokių tarpe buvo prof. dr. Adolfas Damušis (buvęs Ateitininkų federacijos vyriausiasis vadas) su seima; prof. Antanas Vasaitis, prof. dr. Vitas Manelis, Kazys Kleiva, dr. Petras Kisielius, dr. Antanas Razma, teis. Juozas Giedraitis, istorikas P. Pauliukonis, prof. dr. A. Kučas, prof. dr. B. Kaslas ir daug kitų. Šiuo metu ir Susiv. Direktorių taryboje yra keli ateitininkai: dr. Vladas Simaitis, išdo globėjas, Vito Jučius, išdo gl., Bronius Bobelis, direktorius. Direktorių tarybos nariu yra buvęs ir K. Kleiva, Pasaulio Lietuvių Katalikų federacijos pirmininkas. Keliausi atvejais buvo bandoma grupiniai ateitininkus įrašyti į Sus-mą. Tokie bandymai turėtų būti tęsiami ir toliau. Tai būtų naudinga ne tik mūsų susivienijimui, bet ir ateitininkų federacijai: susidarytų didesni galimūmai labiau apjungti mūsų organizuotą veiklą ir ją pakreipti platesne, sėkmingesne ir našesne mūsų darbų ir siekimų kryptimi."

Remkime Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto darbą, aukodami Tautos Fondui.

Lietuva tol nugalėta, kol dėl jos kovojame. Tautos Fondas laukia Tavo, lietuvi, aukos tai kovai!

Kunigų Vienybės suvažiavimo dalyviai rugsėjo 22 Kennebunkporte, Maine.

Nuotr. R. Kisieliaus

LIEUVIŲ KANKINIŲ KOPLYCIA

SV. PETRO BAZILIKOJE ROMOJE

JAU DEDIKUOTA

Jos įrengimo išlaidos dar reikalingos jūsų aukos. Įamžinkite save ir savo šiuos šio paminklo kūrėjų skaičiuje.

Savo auką siųskite:

LITHUANIAN MARTYRS' CHAPEL FUND

2701 West 68th Street

Chicago, Ill. 60629

LIETUVOS VYČIŲ 57-JAM SEIMUI PRAEJUS

Šių metų rugpjūčio 20-23 d. Chicagoje įvyko 57-asis metinis Lietuvos Vyčių Seimas.

Vyčių organizacija įsteigta 1912 metais. Vyriausiais steigėjais buvo įžymūs rašytojas, publicistas kun. Antanas Kaušas, knygnešys, visuomeninkas Mykolas Norikūnas, Stasys Bugnaitis, kl. Pranas Virmauskis, kun. A. Jusaitis, kun. J. Aleksavičius ir kiti. Organizuojantis Vyčiams daug padėjo Katalikų Federacijos ir Katalikų Susivienijimo vadovai.

Pradžioje Vyčiai didžiausią dėmesį kreipė į jaunimo švietimą. Kaip žinoma, ilgas dešimtmečius "po Lietuvą buvo žiema — nei žodžio nei rasto neleidė erelis suspaudęs sparnais." Daug jaunimo į JA Valsitybes atvyko būdami bemoksliai arba mažamoksliai. Vyčiai kone visose didesnėse lietuvių kolonijose buvo įsteigę lietuvių kalbos kursus, kuriuose mokino skaityti ir rašyti, kiek buvo įmanoma mokė lietuvių gramatikos, istorijos ir geografijos.

Kone visose lietuvių kolonijose Vyčiai rengė lietuviškus vaidinimus, koncertus ir išvažiavimus su patriotinėm programom. Vyčių vadovai, kaip kun. Fabijonas Kemėšis, adv. Balys Mastauskas, dr. Julius Bileškis, Kazys Pakštas, Leonardas Šimutis, Julius Kaušas, dr. Petras Daužvardis, dr. Al. M. Račkus, kun. J. Ambošas, kun. Pr. M. Juras, komp. Aleksandras Aleksis, J. B. Sačiūnas, kun. J. Vaičiūnas, Matas Zujus, kun. Ig. Albavičius, Kazimieras J. Krušinskas, Ant. Kneizys, kun. dr. J. Navickas, M.I.C., dr. Jonas Poška, Antanina Nausėdienė ir kiti pirmojo pasaulinio karo ir pokarinio laiko vadovavo karo audrų ir okupacijų nusiaubtos Lietuvos žmonių šalpos, laisvės ir nepriklausomybės atkovoimo akcijai.

Velesniais laikais iškilę nauji vadovai, kaip kun. J. Balkūnas, kun. J. Jutkevičius, kun. Albertas Kontautas, dr. Jokubas Stukas, Jonas Juozaitis, Pranas Vaškas, Edv. J. Kubaitis, Marcelė Andrikytė, Phillis Grendelytė ir kiti vykdė plačią propagandą už Lietuvą leidžiamais biuleteniais, laiškais, įvertinimais anglų laikraščiu, įžymių visuomenininkų, senatorių, kongresmonų ir kitų raštų ir kalbų apie Lietuvą, ypač sąryšį su jos traginga padėčia, pareiškiant nuosirdžias padėkas už palankius atsiliepimus, pakrikaujant nepalankius ir netikslius.

Seimo posėdžiai

Pirmasis 57-jo seimo posėdis pradėtas penktadienį, rugpjūčio 21, 9:15 ryto, Sheraton viešbučio Tally Ho kambaryje. Atidarė centro valdybos pirmininkas dr. Jokubas Stukas. Invokaciją sukalbėjo Vyčių dvasios vadas kun. Albertas Kontautas. Giedant Amerikos, Lietuvos ir Vyčių himnus, solo giedojo buvęs Metropolitan operos solistas Algirdas Brazis.

Kaip seimo rengimo komiteto pirmininkas, Alg. Brazis pasveikino seimo dalyvius, palinkėjo geriausio pasisekimo.

57-jo seimo šūkiu parinktas "Garbina mūsų lietuviška kilmė!"

Seimo pirmininku išrinktas Albertas Juraitis, vicepirmininkais — Vincas Pavis ir Longinas Svelnys, sekretorės — Elena Kulber ir Silvija Šukienė.

Sekė sveikinimai, viršininkų ir įvairių komisijų pareigūnų raportai.

Savo seime Vyčiai pravedė naują nutarimą — leidžiant prie organizacijos priklausyti ir ne lietuvių kilmės asmenims surištais šeimyniniais ryšiais, būtent, lietuvių vyrų žmonas, arba lietuvių žmonių vyrus. Tokie nariai turės taip vadintą socialinių (associate) narių teises, jie negalės užimti valdybose vietos, taipgi būti atstovais nacionaliniuose seimuose.

Nauja valdyba.

Sekantiems metams išrinkta šio sąstato valdyba: dr. Jokubas Stukas perrinktas pirmininku; Al. Juraitis, Pranas Zapolis, Edvardas Pavis — vicepirmininkai; Nancy Kober-Kašinskaitė — sekretorė; Stela Sankalaitė perrinkta išdininke; solistas Algirdas Brazis ir Pranas Gudelis išrinkti išdo globėjais.

Dvasios vadas Kunigų Vienybės valdybos paskyrimu — pasilikto tas pats, būtent, kun. A. Kontautas.

Organo "Vyties" redaktorė Loreta Stukienė.

Susivienijimo prezidentas Leonardas Šimutis sveikindamas seimą kvietė Vyčius draustis Katalikų Susivienijimo.

me, kurs patikrina tikra ir saugią apdraudą ir kad glaudus bendradarbiavimas išsės didesnei abiejų organizacijų naudai.

Iškilmės parengimai

Rugpjūčio 21 ir 22 seimo dalyviams pietų pertraukos metu, viešbučio Karaliaus Arthuro kambaryje, buvo laikomos Liet. Mišios. Sekmadienį, rugsėjo 23, liet. Aušros Vartų bažnyčioje įvyko iškilmingos pamaldos. Mišias atlaikė vyskupas Vincentas Brizgys, asistuojant keturiems kitiems kunigams.

Rugpjūčio 19, 20 ir 21 vyko sporto rungtynės ir įdomesnių Chicago vietovių lankymas; pasivažinėjimai Michigan ežerų; susipažinimo vakaras; rugpjūčio 22, vakare, buvo naujai išrinktos valdybos inauguracinis balius.

Seimo dienomis buvo išstatyta lietuvių liaudies meno paroda.

Seimas užbaigtas iškilmingu banketu, kuriame pagerbtas lietuvių bičiulis ir kovotojas už Lietuvos išlaisvinimą kongresmonas Roman Puchinskis (R. Ill.) — jam įteiktas Vyčių medalis. Taipgi buvo pagerbtas gen. Lietuvos konsulas dr. Petras Daužvardis.

Be aukščiau sumintų Vyčių "senosios gvardijos" vete-ranų, garbės narių, seimuose ir bendrai veikloje aktyviai reiški- kiasi Ignas Sakalas, Juozas Bulevičius, Juozas Sadauskas, inž. Antanas J. Mažeika, Antanas Skirius, K. S. Jonaitis, Jonas Sprainaitis, Adelė Rubliauskaitė Gabaliauskienė, ir kiti duodami sektingą pavyzdį jaunesniems.

Geriausią sėkmę Vyčiams kilniuose ateities darbuose!

VILNIAUS ŽYDŲ SKUNDAS

Septyni Vilniaus žydai š.m. vasario 1 pasiuntė laišką Izraelio ministerijai pirmininkui Golda Meir ir Jungtinių Tautų Žmogaus teisių komisijai.

Savo laišką jie pradeda: "Mes rašome jums šį laišką iš SSR Lietuvos sostinės Vilniaus". Jie ji rašą labai ilgai laukę ir tik po nesėkmingų apeliavimų savo valdžiai, nes norį išvykti iš SSR ir grįžti į savo protėvių žydų valstybę — Izraelį, o Sovietai neleidžia jiems išvykti. Nusiskundę nacių įvykdytu genocidu, dabar siaučiančiu ant tautiškumo ir pasitaikančiais pogromais prieš žydus, laišką autoriai apie jų gyvenimą Lietuvoje prieš II-į pasaulinį karą, rašo: "Nedaug iš mūsų beliko Lietuvoje, šiame puikiame žaliame krašte, Baltijos pakrante. Antrojo pasaulinio karo išvakarėse žydų bendruomenė Lietuvoje turėjo per 300,000 savo narių, kurių 87 proc. buvo išduota. Niekas kitas, tik mes tebeprisimename patys save šiandien. Netgi neleidžia žydų kalba būti rašoma vietose, kur buvo vykdomos masinės žudynės. Ten nėra paminklų nei "Kaddish", nei "Yizkor". Neleidžia mums susirinkti de-

vintame forte paminėti masinių žudynių aukas.

Maždaug penkis šimtmečius buvo džiaugtasi klestinčiu gyvenimu. Dalis mūsų žmonių, kurių sūnūs su dėkingumu šio krašto sostinę vadina "Yerushalem de Lita" (Lietuvos Jeruzalė). Lietuvoje, ypačiai Vilniuje, buvo išaugusi išimtinai skirtinga aukšta kultūra. Ten tvarkingai veikė hebrajų ir žydų mokyklos: pradžios mokyklų tinklas, aukštojo mokslo institucijos; ten buvo pasaulinio garso Straušno biblioteka, Žytis mokslinis institutas, daugybė mokslininkų, laikraščiu bei žurnalu, spausdinamų hebrajų ir žydų kalbomis, ten buvo žydų teatras ir klubai. Visa tai, kas buvo, jau nebėra ir nebus".

(Laisvas vertimas dalies laiško, paskelbto "Religion in Communist Dominated Areas" biuleteny, 1970 m. birželio mėnesio laidoje, nr. 11-12, 475 Riverside Dr., Room 621, New York, N. Y. 10027). (Elta)

— Tėve, tu nesėdėk be darbo nobodžiaudamas. Sūnus žiūrėti televiziją. Galėtum už jį išspręsti uždavinius.

KAS SKELBĖ LRKSA VEIKLĄ, kol savo laikraščio neturėta

Prieš nuosavo, pastovaus laikraščio įsteigimą Lietuvių Katalikų Susivienijimui teikė spaudos paslaugą visa eilė katalikiškų laikraščių, kuriuos parinkdavo šaukiama seimai. Kartais, tie parinkimai sukeldavo aštrių ginčų, jeigu pasireikšdavo kelių laikraščių pasijūlos konkurencija — varžybos.

Nuo 1886 m. iki 1889 m. be jokio atlyginimo tą paslaugą teikė "Vienybė Lietuvininkų". 1889 m., ketvirtos seimo nutarimu, Hazelton, Pa., su "Vienybės Lietuvininkų" leidėju ir redaktorium J. Paukščiu susitarus, šį laikraštį Susivienijimo nariai gaudavo visus metus už 1 dol. metams. Pinigus sumokėdavo draugijų sekretoriai.

1895 m., 10-me seime, kuris įvyko Shenandoah, Pa., nutarė leisti savo organą vardu "Tėvynė" ir jį siuntinėti Susivienijimo nariams nemokamai.

1896 m., 11-me seime, kuris įvyko Brooklyne, N. Y., laikraštį "Tėvynė" nutarta pagerinti, padidinti. Gi 1899 m., 14-tame seime, kuris įvyko Waterbury, Conn., nutarta "Tėvynę" leisti kiekvieną savaitę ir laikraščio leidimui nutarta skirti 1000 dolerių metams. 1900 m., 15-tame seime, kuris įvyko Elizabeth, N. J., nutarta "Tėvynės" leidimui skirti 1200 dol. metams.

Pagaliau, 1902 m. 17-tame seime, kuris įvyko Mahanoy City, Pa., nutarta iš viso savo laikraščio atsakyti, o pasamdinti kun. A. Miluko leidžiamą laikraštį "Zvaigždė" už kurią nutarta mokėti 500 dol. metams. "Zvaigždė" buvo siuntinėjama kiekvienam Susivienijimo nariui.

1903 m., 18-me seime, kuris įvyko Pittstone, Pa., nutarta mokėti "Zvaigždei" 800 dol. už 1200 egz., o už kiekvieną papildoma šimtą reikėjo mokėti 60 dol.

1904 m. 19-me seime, kuris įvyko Shenandoah, Pa., nutarta mokėti kun. A. Milukui "Zvaigždės" redaktoriui ir leidėjui už kiekvieną ketvirtį metų (už 3 mėn.). Nustatyta kaina: už vieną metinę "Zvaigždės" prenumeratą 75 centai.

1907 m., 22-me seime, kuris įvyko Worcester, Mass., nutarta "Zvaigždę" palikti Lietuvių Katalikų Susivienijimo organu keturiems metams, mokant 75 centus už kiekvieną metinę prenumeratą.

Pagaliau, po didelių seime įvykusių ginčų, (1909 m. 24-me seime.) Cleveland, Ohio, nutarta atsakyti nuo kun. A. Miluko leidžiamo ir redaguojamo laikraščio "Zvaigždės" patarnavimo. Iš viso nutarta apsieiti be savo laikraščio. Prieš kun. A. Miluko "Zvaigždę" pasisakė 35 atstovai ir už "Zvaigždę" balsavo 30.

Tačiau be jokio laikraščio Susivienijimas negalėjo apsieiti.

1910 m., 25-me seime, kuris įvyko Plymouth, Pa., slapto balsavimu, dauguma balsų Lietuvių Katalikų Susivienijimo organu pasirinktas savaitraštis "Draugas", kuris pasisūlė tą patarnavimą atlikti, t.y. siuntinėti kiekvienam Susivienijimo nariui per visus metus laikraštį, tik už 24,5 cento prenumeratą mokesčio. Varžybose dalyvavo taip pat Chicagoje leidžiamas "Katalikas", kurio prenumeratos kaina buvo 40 centų už vieną metinę prenumeratą. Kun. A. Milukas su savo leidžiamu "Zvaigžde" šiose varžybose nedalyvavo.

1912 m., 27-me seime, kuris įvyko Baltimorėje, Md., vėl buvo svarstomas Lietuvių Katalikų Susivienijimo laikraščio klausimas. Vėl varžėsi Chicago "Draugas" su Chicago "Kataliku". Už "Draugą" balsavo 40 atstovai, gi už "Kataliką" 22 atstovai. Taigi, pasirinktas "Draugas".

ir 1913 m., 28 seime, kuris įvyko Brooklyne, N. Y., vėl pasirinktas Susivienijimo organu "Draugas".

Bet, ilgainiui, suprasta, kad be savo laikraščio neįmanoma apsieiti. Kiekvienas laikraštis kitą leidžiamas ir redaguojamas laikė Lietuvių Katalikų Susivienijimą tik įnamiu. Tad 31-me seime, kuris įvyko Philadelphia, Pa., 1916 m. birželio 7-9 d., nutarta, pagaliau, leisti savo laikraštį. Pirmiausia, ryžtasi pirkti nuosavą namą Brooklyno, N. Y., apylinkėje. Namas buvo nupirktas, spaustuvė įrengta ir pirmasis "Garso" nr. išvydo šviesą 1917 m. gegužės 17 d. Taigi, 53 metai atgal.

VI. Saurimas

NAUJI LEIDINIAI

(Priešijoti paminėti)

"Tėvynės Sargas", politikos ir socialinių mokslų žurnalas. Nr. 1, 1970. Leidžia Liet. Krikščionių Demokratų Sąjunga. Redaguoja dr. Domas Jasaitis; administratorius Jonas Jakūčionis. Viršelį piešė Paulius Jurkus. Kaina 3 dol. Šiame numerį daugiausia vietos skirta Lietuvos Steigiamojo Seimo 50 m. sukakčiai paminėti.

"Vyts", oficialus Lietuvos Vyčių organas Nr. 7, rugpjūčio rugsėjo mėn., 1970. Chicago, Ill.

"Šv. Pranciškus Varpelis", mėnesinis religinio patriotinio turinio laikraštis, Leidžia Pranciškoniai, Brooklyn, N. Y.

"Laiškai Lietuviams" — Tėvų Jėzuitų leidžiamas religinės ir tautinės kultūros mėnesinis žurnalas. 1970 m., rugsėjo mėn. Chicago, Ill.

"Pranešėjas", Liet. Žurnalistų Sąjungos centro valdybos neperiodinis biuletenis. Nr. 5, 1970 m. rugsėjo mėn. Detroit, Mich. Turinį Sąjungos einamieji reikalai, žurnalistų veikla, kronika, pranešimai.

"Bendradarbis", Nekaltai Pradėtosios Marijos Seserų Kongregacijos leidinys Nr. 14, 1970 m., Putnam, Conn. Turinį straipsniai, pranešimai, atvaizdai.

Nauja lietuvių pranciškonų vadovybė

Praėjus generalinei vizitacijai, naujuoju lietuvių pranciškonų provincijolu išrinktas tėvas Jurgis Gailiūšis, OFM. Jo patarėjais išrinkti tėv. dr. Leonardas Andriekus, OFM, tėv. Placidus Barius, OFM, tėv. Paulius Baltakis, OFM ir tėv. Eugenijus Jurgutis, OFM. Naujoji vadovybė pirmo posėdžio susirinko į Kennebunkporto vienuolyną rugsėjo 1. Ten aptarė lietuvių pranciškonų ateities veiklą ir paskirstyti atskirų vienuolynų viršininkai ir kiti pareigūnai.

Sv. Pr. V.

Vilnius. — S. m. rugpjūčio 17 mirė buvęs ilgametis Vilniaus Vytauto Didžiojo gimnazijos direktorius, rašytojas Marcelinas Šikšnis, 96 metų amžiaus.

Žmonos patarimas

Pėsiųjų nedraudžia

J gyvybės draudus agentūrą užėjo žmogus apsidrausti.
— Ar ponas skraidote lėktuvais? — paklausė agentas.
— Ne.
— Ar važinėjate automobiliai?
— Ne.
— Dviraičių?
— Irgi ne?
— Deja, apdrausti tamtos negalėsime, — atsakė agentas, — kadangi su pėsiakais yra per daug rizikos.

Lietuvos vyčių 57 seime Chicagoje buvo liaudies meno dirbinių paroda, kuriai vadovavo Elena Plus. Nuotr. V. Noreikos

SESĖS-BROLIAI LIETUVIAI!

Lyg šviesos žibūrys spindi niūriose mūsų tremties kasdienybėje tai, kad Federalinėje Vokietijoje mes, lietuviai, turime Vasario 18 gimnaziją, viešąją visame laisvajame pasaulyje.

Siemet jai sukanka 20 metų. Joje išėjo mokslus virš 60 abiturientų su brandos atestatais, įgalinančiais stoti į universitetus, ir virš 250 su vadinamais vidurinės brandos atestatais. Jie visi yra išsiskirstę po įvairius kraštus ir papildė lietuviškoje veikloje dirbančiųjų šviesuolių eiles.

Pasididžiuoti galime, kad per visus tuos metus Vasario 16 gimnazijos moksleiviai gražiai pasirodė mūsų tautiniuose ir svetimieji skirnamuose parengimuose, garsindami Lietuvos vardą visoje Europoje.

Laimingu sutapimu 1953 metais tuometinės mūsų Bendruomenės valdybos Vasario 16 gimnazijai buvo įsigyta šauni beveik penkių hektarų dydžio Romuvos sodyba su gražiu parku ir pilimi, kurios aukštasis bokštas primena senąjį Karo muziejų Kaune. Gražiai šviečia mūsų trispalvė nuo pilies bokšto ir kiekvienam byloja, kad čia Lietuvos sala. Šis šandien milijoninės vertės turtas yra seniai pilnai apmokėtas, gausiai aukojant visų kraštų lietuviams. 1963-1965 Romuvoje išaugo nauji moderniški gimnazijos rūmai, kainavę virš 800,000 markių, lietuviams suaukojant vieną trečdalį, o likusius du trečdalius padengiant Fed. Vokietijos įstaigoms.

Kad šis lietuvių kultūrinis židinys Romuvoje galėtų savo paskirtį atlikti, reikalinga, kad būtų naujai pastatyti mergaitėms ir berniukams bendrabučiai. Senoje pilyje laikyti toliau, kaip iki šiol, bendrabučius yra neįmanoma. Mūsų visų lietuviška pareiga, kad Vasario 16 gimnazijos moksle-

viai turėtų ne tik klasėms, bet ir apsigyvenimui patalpas be priekaištų — jaukias ir visais požūriais modernias.

Visi parengiamieji darbai atlikti. Tenka pasidžiaugti, kad Fed. Vokietijos įstaigos ir šiuo atveju sutinka pakelti du trečdalius bendrabučių statybos išlaidų, taip kad mūsų lietuviškas įnašas nepašauks liekančio vieno trečdaliu.

Pradžiai vokiečių įstaigos skiria 280,000. — DM. Reikia, kad mes patys, lietuviai, sudėtume šiam reikalui 140,000. — DM.

Vokietijoje gyvenantys lietuviai patys vieni tokios sumos suaukoti nepajėgs. Čia reikalinga visų laisvajame pasaulyje esančių lietuvių talka.

Dosniomis aukomis mes ir prašome paremti Vasario 16 gimnazijos bendrabučių statybą.

Romuva, bendrabučius pastatys, tarnaus ne vien Vokietijoje gyvenančiam lietuviškam jaunimui. Jos uždavinys — patarnauti po visą pasaulį išsisklaidžiusiam mūsų jaunimui, kad jis turėtų čia jaukų židinį, kur ir mokslus eitų ir sąmoningais lietuvišiais išaugtų.

Aukų vajui praversti pasiūvenčia Tėvas Alfonsas Bernatonis, OFM Cap. Jo nuopelnas — 1953 m. lietuvių įsigijo Romuvos sodybą. Vasario 16 gimnazijos Kuratorija, kurią patikėti gimnazijos reikalai tvarkyti, vienbalsiai yra nutarusi Tėvą Bernatonį šiam kilniam lietuviškam žygiui įgalioti ir prašyti visų lietuvių šį aukų vajų visokeriopai remti.

Pajėgime įsigyti Romuvos sodybą, sugebėjome pastatyti gražius Vasario 16 gimnazijos rūmus. Ne lietuviai būtume, jei gy nepajėgtume mūsų jaunimui bendrabučius pastatyti.

Vasario 16 gimnazijos Kuratoriai nariai (seka 8 organizacijų atstovų parašai)

STATEMENT OF OWNERSHIP, MANAGEMENT AND CIRCULATION
(Act of October 23, 1962; Section 4369, Title 39, United States Code)
1. Date of Filing October 9, 1970. 2. Title of Publication GARSAS. 3. Frequency of Issue Bi-monthly. 4. Location of known Office of Publication 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221. 5. Location of the Headquarters or General Business Office of the Publishers 71-73 So. Washington Street, Wilkes-Barre, Pa. 6. Names and addresses of Publisher, Editor, and Managing Editor: Publisher Lithuanian R.C. Alliance of America, P. O. Box 32, Wilkes-Barre, Pa.; Editor Matas Zujus, 71-73 So. Washington Street, Wilkes-Barre, Pa.; Managing Editor (same). 7. Owner Lithuanian R.C. Alliance of America, P. O. Box 32, Wilkes-Barre, Pa. 8. Known Bondholders, Mortgagees, and other Security Holders owning or holding 1 percent or more of total amount of bonds, mortgages or other securities — none. 9. For completion by Nonprofit Organizations authorized to mail at special rates: The purpose, function, and nonprofit status of this organization and the exempt status for Federal income tax purposes have not changed during preceding 12 months. 10. Extent and nature of circulation (Average No. copies each issue during preceding 12 months; in parentheses—Single issue nearest to filing date) A. Total No. Copies (net press run 3605 (3643); B. Paid circulation: 1. Sales through dealers and carriers, street vendors and counter sales None (None) 2. Free distribution by mail, carrier or other means None (None) E. Total distribution (Sum of C & D) 3482 (3483) F. Office use, left-over, unaccounted spoiled after printing 123 (90) G. Total (Sum of E & F — should equal net press run shown in A) 3605 (3643).
I certify that the statements made by me above are correct and complete.
Matas Zujus.

Seimo atidarymas. Iš k.: Stela Sankalaitė, Darata Dut kus — rašt., dr. Jokubas Stukas — pirm., solistas A. Brazis — rengimo pirm., kun. A. Kontautas — dvasios vadas, Elena Zimmer — fin. rašt., Larry Švelnis — vicepirm., Al. Juraitis — išdo globėjas.

APIE RUSIJOS IR VOKIETIJOS NAUJĄ SUSITARIMĄ

Kaip bevertinti įvykių eigą, vis dėlto, reikia pripažinti, kad pastarasis, š.m. rugpjūčio 12 d. Sovietų Sąjungos su Federacine Vokietija susitarimas Maskvoje galės turėti nemažos įtakos tarptautinei politikai.

Netenka pranašauti, kas ir kurio būdu daugiausia turės naudoti. Reikšminga tai, kad tą pačią rugpjūčio 7 dieną, kai po derybų dėl vak. vokiečių-sovietų sutarties po tekstu pirmąsias šavo raišes buvo įrašę A. Gromyko ir W. Scheel Viduriniuose Rytuose paskelbtos karo pailaubos tarp Izraelio ir Egipto. Kremliaus vadovaujanti ranka veikia tiksliai.

Siame, didžiųjų karų šimtmetėje, pasauli yra nustebinusi jau trečioji Rusijos — Vokietijos sutartis. 1922 m. Rapallo pasirašyta sutartimi abi valstybės atgavo karo metu nukritusią respektą. Po to jos stiprėjo ir ginklavosi, prarastoms teritorijoms atgauti. Sovietų Rusijos godūs žvilgsniai visą laiką buvo nukreipti į nuo Rusijos išsilaisvinusias Lenkiją, Lietuvą, Latviją, Estiją, Suomiją ir Besarabiją. Vokiečiai siekė atgauti Ruhro kraštą ir buvusios rytinės Vokietijos dalis.

Viename ir kitame krašte paruosus galimo karo mašinai, 1939 m. rugpjūčio 23 d. Maskvoje buvo pasirašyta nauja Ribbentropo — Molotovo paktu pavadinta, sutartis. Abu galūnais, šią sutartį pasirašydami, jau buvo pasirodę vienas kitam smogti iš pasaulio.

Vokiečiai, Kremliaus sutartį pasirašę, tik savaitę pralaukus pradėjo antrąjį pasaulinį karą, vėliau Vokietiją sužlugdžiusi. Tuo tarpu Sovietų Sąjungai, jos sąjungininkų įvairiais būdais remiami, turėjo didelių laimėjimų: jai buvo atite Europą su per 100 mil. įvairių tautų gyventojų.

Šiuo metu dar neaišku, kokius laimėjimų laukia Willy Brandt vyriausybė, su sovietais pasirašiusi trečiąją šio šimtmečio sutartį. Tėra aišku, kad vak. Vokietijos vyriausybė šia sutartimi oficialiai prisidėjo prie 1945 metais, taip pat rugpjūčio mėn., pasirašyto Potsdamo pakto.

Sovietų Sąjunga Potsdame yra padiktavusi faktines Rytų ir Vidurio Europos sienas. 25 metams praslinkus, tas sienas, tolimesnei ateičiai, dabar patvirtino ir Vakarų Vokietija. Sovietai šia sutartimi siekia greičiau įvyksiančios Europos Saugumo konferencijos, kurioje ji galėtų ir teisiniai įsitvirtinti užgrobtose žemėse.

Taigi, dvidešimt penkerius metus vienoje vietoje tūnoje, didieji "ledynai" pajudėjo. Ar jie pralauš kelius sovietiniam imperializmui slinkti toliau ir naikinti Vakarų civilizacijos vertybes ir ar Vakarų demokratinė civilizacija ras būdų bei priemonių, nešti laisvę ir šviesą Sovietų naikinamai Rytų ir

Vidurio Europai — šiuo metu sunku atsakyti.

Lietuva lieka uždaryta dar kietesniame sovietų kalėjime. Lietuvai nebuvo lengva atstatyti savo nepriklausomybę po 123 metų Rusijos okupacijos, nes Lietuvos vardas pasaulyje buvo visai užmirštas. Šiandien jau geresnė padėtis — dvidešimt dveji nepriklausomo gyvenimo metai, Lietuvos diplomatinės ir lietuvių išeivių energinga veikla neteikia ramybės pasauliui ir neleis jam užmiršti Lietuvą.

Mūsų visų ir ypač Vliko uždavinys ir toliau lieka tas pats — būti akylams, stiprinti savo jėgas ir veikliai, be atvangos veikti dėl Lietuvos laisvės. Mūsų spauda turėtų šiuos įvykius tinkamai nušviesti ir stiprinti visų lietuvių ryžtą jungtis ir kovoti iki pergalės. (Elta)

Apie Vilniaus bibliotekos lobius

Vilniaus universiteto bibliotekai šiais metais, rugsėjo mėnesį, ruošiantis minėti 400 m. sukaktį, UNESCO, J. Tautų organizacijos, nutarimu, bibliotekos sukaktis pasiūlyta laikyti "pasaulinės reikšmės įvykiu". Apie tai paskelbusi "Tiesa" (liepos 1) pateikė bibliografo V. Bogušio duomenis apie Vilniaus bibliotekoje saugojamus lobius — dabar ji turi beveik 3 milijonus knygų tomų. Retų spaudinių skyriuje saugomas 1525 m. Vilniuje išleistas P. Skorinos "Apostolas", pirmoji lietuviška knyga — M. Mažvydo katekizmas (1547 m.), pirmosios lietuviškos gramatikos, K. Sirvydo žodynas ir kiti reti leidiniai. Be to, dar saugomas N. Koperniko traktatas apie dangaus kūnų judėjimą (1543), prieš Amerikos atradimą išleistas K. Ptolomėjaus atlasas, pirmosios latvių, estų knygų, pirmasis raketinės technikos vadovėlis (K. Simonavičiaus, 1650 m.) ir kt. (Elta)

Užuojautos Lietuvos atstovai

Ryšium su 1970.VI.16 d. užpuolimu — sužeidimu, Lietuvos Atstovas, J. Kajeckas, gavo iš V. Dep-to apgailėstą užuojautą ir skaitlingą užuojautą iš amerikiečių bei lietuvių visuomenės.

Nebeatspėdamas visiems asmeniškai padėkoti, Lietuvos Atstovas šiuo giliai nuosirdžiai visiems gerasirdžiams lietuviams dėkoja už pareikštą užuojautą bei greito pasveikimo linkėjimus.

Pavergti lietuvių džiaugiasi girdėdami laisvą žodį per Tautos Fondo lėšomis išlaikomą radijo programą. Tautos Fondas laukia Tavo aukos tam darbui.

BALTIJOS KRAŠTŲ KARIŲ VETERANŲ DEKLARACIJA

Ryšium su sovietų agresijos prieš Baltijos valstybes 30-ja sukaktimi, Baltijos kraštų karių-veteranų organizacijos paskelbė deklaraciją. Joje paklymėta, kad Baltijos tautos tebeapsirūšios vėl atgauti savo kraštų laisvę. Baltijos tautos visą okupacijos laikmetį priešinosi bei tebesipriešina okupantui ir jos tebesitiki, kad turės atėiti žlugimo metas visoms kolonialinėms imperijoms, ir Sovietų Sąjungą įskaitant.

Sukakus sovietų okupacijos 30-jai sukaktiai, trijų Baltijos kraštų karių veteranų organizacijos, kalbėdamos visų trijų pavergtų tautų vardu,

— paskelbė, kad tų trijų kraštų gyventojai Sovietų Sąjungos sudarytą politinę padėtį tuose kraštuose griežtai atmeta,

— kaltina Sovietų Sąjungą įvygdžius ir toliau tebesiantį tarptautinio pobūdžio nusikaltimus, nukreiptus prieš Baltijos valstybes.

— reikalauja, kad Sovietų Sąjungai atitrauktų iš Baltijos valstybių jos karinius dalinius, policijos ir administracijos personalą,

— pasižada sustiprinti savo pastangas laisvajame pasaulyje, kurių tikslas — atstatyti Baltijos kraštų gyventojų laisvą apsisprendimo teisę.

— Kreipiasi į laisvosios žmonių sąžinę, atsisveigti į neteisėtas, įvykdytas prieš Baltijos valstybes, svarbą ir paremti visas pastangas Baltijos valstybėse atstatyti laisvę.

— Patikina pasaulį, jog laisvosios Estijos, Latvijos ir Lietuvos ateities politika bus nukreipta žmonių pažangos, socialinio teisingumo bei tarptautinio bendradarbiavimo link ir kad toji kryptis atsisveigis į bendrąjį pagarbą tautiniam suverenumui ir teritorinei neliečiamybei.

Raštą, paskelbtą laisvajame pasaulyje, pasirašė Baltijos veteranų organizacijų vardu: G. A. Bushman, Estijos išlaisvinimo legijono vadas, V. A. Hazners, Latvijos Dauguvos Vana-gų pirmininkas, ir gen. prof. Stasys Dimnantas, Lietuvių Veteranų Sąjungos Ramovės pirmininkas. (Elta)

Milane, Italijoje, vykus grafikos tarptautinei parodai (Biennale), okup. Lietuvos dailininkai A. Skirutytėi už graviūrą "Mano ežerėliai" paskirtas aukso medalis. A. Skirutytė liepos mėn. su savo grafikos darbais dalyvavo tarptautinėje grafikos parodoje Lenkijoje. (Elta)

Okupuotoje Lietuvoje

Mirė pedagogas Sinkūnas

Pelikas Sinkūnas, senosios kartos pedagogas ir geografas mirė okupu. Lietuvoje š. m. liepos 30 d. ir palaidotas rugpjūčio 1 d. Jis buvo gimęs 1891 m. Ičiūnų kaime, Kupiškio valsčiuje. Velionis nuo 1923 m. gyveno Kaune. Jis buvo vienu pačių pirmųjų mokyklinės geografijos kūrėjų bei vystytojų. Vidurinės mokyklos Lietuvoje ilgą laiką naudojosi Sinkūno parašytais geografinių vadovėliais. Buvo ir vadovėlių pradžios mokykloms autorium. Velionis pirmosios bolševikų okupacijos metu (1940 m.) ir po 1944 m. dėstė geografiją Vilniaus universitete ir Vilniaus Pedagoginiame institute. Bedytydamas, jis ir vėl paruošė kelis geografinių vadovėlių vidur. mokykloms. Be to, Sinkūnas yra išvertęs eilę knygų iš rusų kalbos, rašęs žurnaluose ir dirbęs mokytoju prof. sąjungų veikloje Kaune.

Numuzmatikos paroda

Vilniuje, š. m. liepos mėn. vidury įvyko pirmoji okup. Lietuvoje numuzmatikos paroda. Ją surengė istorijos-etnografijos muziejus ir lankytojus su paroda supažindino muziejaus direktorius Vincas Zilėnas. Parodoje buvo eksponuoti Lietuvos valstybės pinigai nuo seniausiųjų laikų iki 1795 metų. Buvo parodyti pinigai, buvę apyvartoje nuo 11 amžiaus. Buvo ir retų pinigų. Parodoje buvęs žemėlapis rodė, kad daugiausia lietuviškų pinigų dabar randama vak. Europos kraštuose ir Rusijoje.

Vandenys, upės okup. Lietuvoje vis labiau užteršiamos ir dėl to mažėja žuvų skaičius. Spauda kaltina ypač tuos ūkius bei žmones, kurie be jokio atsakomybės jausmo leidžia į atvirusius vandenis naftos ir chemikalų atliekas. Paskelbta: jei vandens teršimas šiais metais tebedarys pažangą, tai į Lietuvos upes ir ežerus pateks 30,000 tonų įvairių atliekų, arba 8,2 tonos per parą.

Šią vasarą į Klaipėdą, dirbti įvairiose miesto pramonės įmonėse bei statybose, atvyko apie 400 studentų iš Rygos, Vilniaus, Liepojos ir Plungės. Sovietinė-

je spaudoje jie vadinami savanoriais...Elta

Prisimena poetą Petrą Vaičiūną

Poeto, dramaturgo Petro Vaičiūno gimimo 80-sios sukakties proga okup. Lietuvoje plačiau rašoma apie jo dramas (išskeliamas vadinamas kriticismas, atseit, neigiamųjų visuomenės reiškinį kėlimas), poezija ir pripažįstama, kad P. Vaičiūnas, vis dėlto, "turėjęs poveikį lietuvių dramaturgijos raidai", jis dar iliejęs skambiu poeziją ir lietuvių poeziją, na ir... įnešęs "tam tikrą indelį ir į tarybinę lietuvių literatūrą". Paskutinis P. Vaičiūno poezijos rinkinys, pavadintas "Gyvenimo preludai" pasirodė net dešimtmečiui po rašytojo mirties sukakus, 1969 metais. (Elta)

BAŽNYČIOS PADĖTIS TILŽEJE

Vak. Vokietijoje leidžiamas mėnesinis laikraštis "Stimme der Freiheit" 6 nr. pateikė žinių apie bažnyčios padėtį Tilžeje. Jas suteikė Tilžės gyventojai, atvykęsi į Fed. Vokietiją. Ji teigė: "Šiuo metu šiaurės rytų Prūsijoje nėra bažnyčių, pačioje Tilžeje dabar nei akmens nebėliko iš buvusios vokiečių bažnyčios. Buvusi lietuvių bažnyčia virto vaikų darželiu".

Tilžės gyventojai toliau pasakojo: "Vokiečiai melstis vyks-ta į kaimyninę Lietuvą ir juos palydi rusai. Kai kurios maldos, vietos gyventojams sutikus, skaitomos vokiečių kalba. Pasienyje vėl veikia teatras, tačiau vaidinamos tik rusiškos pjesės. Daugelyje kino teatrų terodomai karinio turinio filmai". (Elta)

APIE AKTORIŲ BANIONĮ

Sovietų spauda vis dažniau rašo apie lietuvių, kino bei teatro aktorį Donatą Banionį. Filme jis vaidino vienuolika kartų ir dabar, nuykęs į Leningradą, svarbius ar svarbiausius vaidmenis atlieka dviejuose filmuose: G. Kozincevo filme, pgl. Sekspyrą "Karalius Lyras" ir drauge su Rytų Vokietijos filminkais, filme apie dailininką Goyą (pagrindinis vaidmuo). Ilgą straipinį apie D. Banionį paskelbė "Leningradskaja Pravda". (Elta)

Mirė prelatas A. Martinkus

Chicago. Rugsėjo 5 mirė prelatas Antanas Martinkus, 82 metų amžiaus.

Palaidotas ketvirtadienį, rugsėjo 10, iš Sv. Jurgio parapijos bažnyčios Sv. Kazimiero kapinėse. Sermonyse ir laidotuviuose dalyvavo daug dvasiškių ir pasauliečių.

Velionis buvo gimęs 1888 m. birželio 12 Naumiesčio parapijoje (prie Gardino). Į JAV tybes atvyko 1905 m. Mokėsi Prakiljaus kolegijoje ir Mundelaino kunigų seminarijoje. Kunigu buvo išvestas 1920 m. gruodžio mėn. 18.

Vikaravo Sv. Kryžiaus ir Sv. Jurgio parapijose, Chicagoje; klebonavo Sv. Kazimiero parapijoje, Chicago Heights, Ill., Dievo Apvaizdos ir Sv. Jurgio parapijose, Chicagoje.

Prelatu pakeltas 1959 m. gruodžio 28. Buvo uolus kunigas, taurus lietuvis.

Sveikatai pablogėjus, iš klebono pareigų buvo pasitraukęs

Italijos lietuvių išskilmės

Italų katalikų biuletenis, leidžiamas šiaurės Italijoje, Treccate mieste, š. m. liepos 11 laidoje pirmame puslapyje paskelbė straipsnį "Šiaurės Italijos lietuvių paminėjimo popiežiaus 50 metų kunigystės sukaktį, 29-ją lietuvių kankinių — ižvežimų sukaktį ir ta proga dar paminėta ir kun. Tasiaus Eremino 30-ji kunigystės sukaktis. Pateikti 1941 m. Lietuvoje įvykusių išvežimų į Sovietų Sąjungos gilumą, duomenys. Išskilmės šiaurės Italijoje telegramomis pasveikino Europos lietuvių vyskupas A. Deksnys, kardinalas A. Samore ir kt. Straipsnis baigiamas į italų kalbą išverstu Lietuvos tautos himno antruoju posmu. (Elta)

Kazimieriečių seserų veikla

Svento Kazimiero Seserų, baigdamos savo šių metų kapitulą, kurioje nuodugnai svarstė vienuolinio gyvenimo įsigilnimą ir seserų apaštalavimo darbuotę, užgyrė žinių rinkimą, pavestą seselei Anna Marrijai, jos ruošiamai anglų kalba knygai apie kun. dr. Antaną Staniukyną.

Iš priduto raporto patirta, kad medžiagos rinkime daug prisidėjo ir kun. Staniukynas giminės, kurie, nors trečioji karta, bet iš tėvų atpasakojimų turi užsilikusių smulkių ir įdomių žinių.

Kadangi kunigo Staniukyno veikla buvo plati kunigo, labdaros ir švietimo reikaluose, o draug ir kazimieriečių kongregacijos įkūrimui, tai žinių rinkimas pratėjimas.

Apie kun. Staniukyną jau yra prof. Antano Kučo lietuviškai išleista biografija, tačiau norint supažindinti ir svetimtaučius su šio uolaus kunigo veikla, ruošiamoji knyga yra skirta jiems prieinamoje kalboje — anglų kalba.

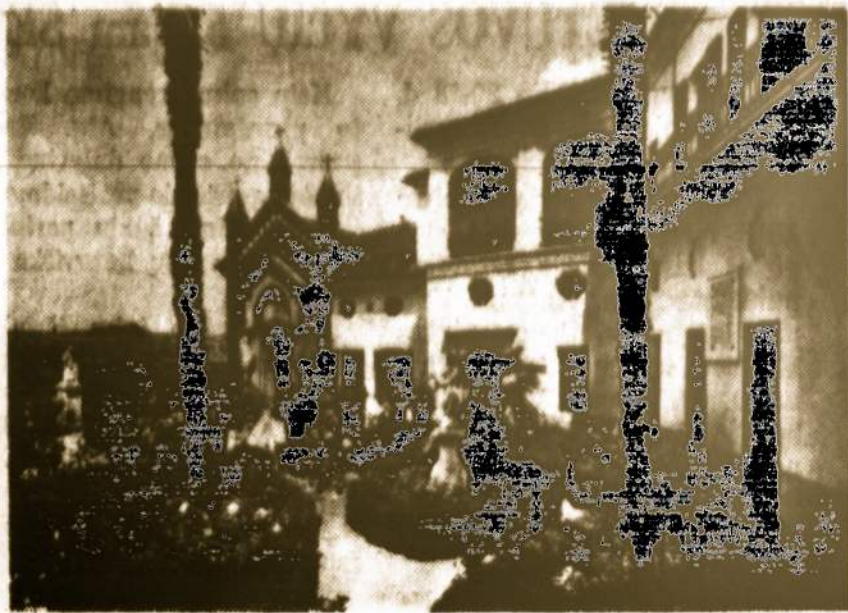
Kazimieriečių administracija pagelaudija aprašymui prisiųsti ypač dar neskelbtų faktų.

Prašoma perduoti tas žinias apsilankymu arba laišku šiuo adresu: Sister Anna Marie, Villa Joseph Marie, Holland Road, Bucks County, Newtown, Pa. 18940. Tel. Area Code 215 357-8810.

SKKS

Miestiečio logika

Miesto vaikas, pirmą kartą pamatęs gyvą arkli klausia: — Mamytė, ar galima palieti po arkliu? — Galima, bet kam to reikiat? — O jeigu jis sugenda?

Buvusi Lietuvių Saleziečių Jsteiga Castelnuovo Don Bosco, Italijoje, 1968 metais su kitomis Jsteigomis perkelta į Romą. Saleziečiai rūpinasi vargin-gos lietuvių jaunomenės globa ir auklėjimu; išlaiko gimnaziją, leidžia neperiodinį žurnaluką "Saleziečių Balsą", kurį redaguoja kun. Pr. Gavėnas.

KRUVINĄJĄ LENINĄ LIAUPSINO DAINŲ SVENTEJE

Vilniuje, liepos mėn. įvykusi dainų šventė, jei spręsti iš aprašymų okup. Lietuvos spaudoje, buvo gausi dalyviais ir turtinga rusiškomis dainomis, ypač Lenina liaupsinančiomis. Į dainų šventę buvo pakviesta 30,000 saviveiklininkų ir jų daugiau kaip pusė sudarė choristai, buvo apie 2,5 tūkstančio šokėjų, 2,000 liaudies ansamblių dalyvių ir t.t.

Rengėjai nusiskundė, kad ne visuose Lietuvos rajonuose rengtasi dainų šventei. Pvz. Sirvintų rajone nesugebėta paruošti nei vieno kolektyvo. Ne-daug dainininkų ar šokėjų su-laukta iš švenčionių, Silalės, Varėnos, Akmenės, Skuodo ra-

jonų. Menkai pasirodusi Klaipėda. Chorams, bei eilės Lenina garbinančių dainų, pastaruoju metu tik per vieną mėnesį buvo įsakytą išmokyti papildomas dainas, kaip I. Dunajevskio "Ir platus gi kraštas mūs gimta-sis", A. Ostrovskio "Raudonąjį gvazdiką", B. Dvariono dainą "Kur Nemunas teka".

Ivairiuose okup. Lietuvos kampuose kolektyvai įtemptai dirbo, ruošdami įvairias dainas apie Leniną, kaip A. Novikovo "Dainą apie Leniną", R. Žigaičio kanta "Leninui, Tėvynei — širdies daina", be to ir uk-rainiečių dainą "Palink, smil-gele, žemiausia!" ir kt. (Elta)

Latvijoj didėja rusų skaičius

Kaip sovietinama Latvija, apie tai žinių pateikė latvis prof. A. Namsons "Latvija" savitraštyje. Latvių duomenimis, Latvijos gyventojų skaičius 1968 m. pabaigoje buvo padidėjęs, palyginus su prieškariniu laikotarpiu, 22 proc., tuo tarpu pačių latvių gyventojų skaičius pakilęs tik 20 proc.

Kaip Latvija sovietinama, liudija šie skaitmenys: Daugpilio apygardoje rusų bei kitų slavų gyventojų skaičius nuo 1959 m. pakilęs iki 68.7 proc., Rezeknėje tų gyventojų buvo 62,3 proc. Zilupe — net 76.3 proc., Kras-lava — 54,3 proc. Mažiau rusų bei kitų slavų tik tose srityse, kurios atokiau nuo Sovietų sienos. Vis dėlto, Gulbene srity rusų gyventojų skaičius siekia 37,3 proc., Venspile — 37,6 proc., Liepojos srity — 36,5 proc.

Rygos gyventojų skaičius siekia 700,000. Tačiau dar 1959 m. gyventojų surašymo duome-nimis, Latvijos sostinės 41,5 proc. sudarė rusai, gudai ir uk-rainiečiai. (Elta)

Vliko seimas

Vliko seimas šiais metais numatyta lietuvių sostinėje išeivijoje — Čikagoje. Vliko įga-liotas prof. B. Vitkus pranešė, kad patalpos Vliko Seimui jau užsakytos. Seimo posėdžiai vyks Bismarek viešbutyje, pa-čiame miesto centre, š. m. gruodžio 5 ir 6 d. (šeštadienį ir sek-madienį). Tikimasi, kad kitos organizacijos, ypač Chicagoje, Vliko seimo dienomis nerengs savo susirinkimų ar renginių. (Elta)

"VYTAUTAS THE GREAT"

Kan J. B. Končiaus angliškai parašytas istorinis veikalas apie Lietuvos didingą ir garbingą praeitį 14 ir 15 šimtmečiuose. Tinka šia gimusiems lietuviams ir kitataučiams. 202 pusl.

KAINA: kietais viršeliais \$3.00, minkštais — \$2.00

Užsisakant adresuokite:

"GARSO" ADMINISTRACIJA

P. O. Box 32 (71-73 S. Washington St.), Wilkes-Barre, Pa. 18703

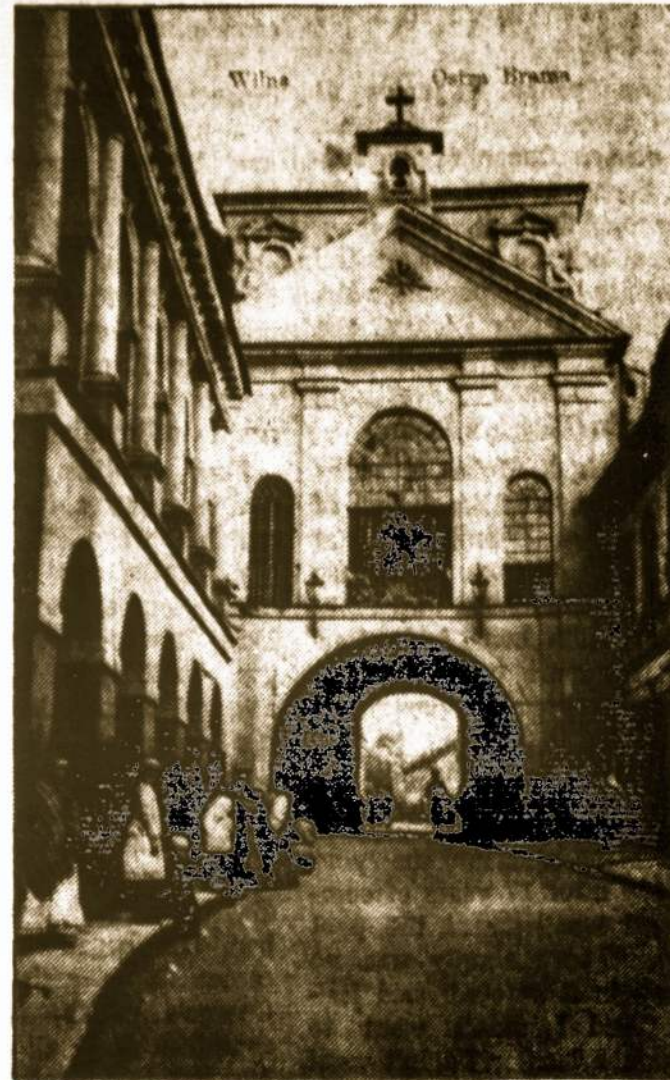
Kun. S. J. Lukša, 56-tesios lietuvių dienos pirmininkas Lakewood, Pa. sveikina gubernatoriaus pavaduotoją Raymond J. Broderick, kuris lietuvių dienoje pasakė pagrindinį kalbą. Kiti nuotraukoje — Anne Marie Wallish, GOP-tautybių gražuolė, ir Mrs. Broderick.

GARSAS • Lithuanian R.E. Alliance of America

English Section

Edited by P. P. CINIKAS, M.I.C.

Chesterton Visited the Vilna Shrine

The quiet street leading to the arch of Our Lady of Vilna

...and I afterwards found on the frontier a historic site where Poles and Lithuanians are at peace, even when they are at war.

I was driving with a Polish Lady, who was quite witty and well acquainted with the whole character of Europe and also of England (as the barbarous habit of Slavs); and I only noticed that her tone changed, if anything to a sort of coolness, as we stopped outside of an archway leading to a side-street, and she said, "We can't drive in here." I wondered; for the gateway was wide and the street apparently open. As we walked under the arch, she said in the same colourless tone: "You take off your hat here." And then I saw the open street. It was filled with

a vast crowd, all facing me; and all on their knees on the ground. It was if someone were walking behind me; or some strange bird hovering over my head. I faced around and saw in the centre of the arch great windows standing open, unsealing a chamber full of gold and colours; there was a picture behind; but parts of the whole picture were moving like a puppet-show, stirring strange double memories like a dream of the bridge in the puppet-show of my childhood; and then I realised that form these shifting groups there shone and sounded the ancient magnificence of the Mass.

(The Autobiography of G. K. Chesterton, Sheed and Ward, New York, 1936)

THE SISTER OF NINE BROTHERS

(A Folk Tale)
Translation by
Kate H. Pendleton

Once upon a time Danutė, the young sister who had been changed to a cuckoo, flew towards the sea; she sought to escape her memories and make a new home.

Danutė (now a cuckoo) stopped in a splendid forest, where the proud pines stand forty meters high, spreading their branches in the attitudes of giant paladins, and their vault spreads a stillness comparable to that found in the naves of old cathedrals. When a ray of sun penetrates the shafts, it caresses the brown bark, which takes on unexpected tones in the fairylike play of light and shadow. Firs offer their tender shoots, as young fingers to the rare passerby. The flexible

branches of the birches and larches wave in the breeze and murmur to the oaks of things... of things... and things.
Having passed her human life sowing happiness around her, Danutė resolved to sow some of it during her existence as a bird. She chose a gigantic oak, brother of those whose ancestors were formerly consecrated to Perkunas, the god of thunder, and settled in the bed of an abandoned blackbird's nest. There she looked for humans who would interest her kind heart.

Although the forest seemed too dense for human habitation, in the middle of a clearing, a sheltered cabin stood.

"LITHUANIAN" MERCHANT FLEET

The press and radio of Soviet-occupied Lithuania had an occasion to rejoice in January — the first anniversary of the "Lithuanian own merchant fleet." The official "in charge of navigation," Alfonsas Ramanauskas, provided some information about that fleet in *Tiesa* (Vilnius, January 27, 1970) and *Komjaunimo Tiesa* (January 17, 1970).

Why was the fleet "put into action" one year ago? According to Mr. Ramanauskas, "broadening the links of Soviet Lithuania with foreign countries has become a ripe question." Mr. Ramanauskas failed to indicate, however, why this matter took 25 years to ripen since the re-occupation of Lithuania.

Mr. Ramanauskas further informed that from the initial 19 ships the "Lithuanian Merchant fleet" has advanced to 13 ships today, with a tonnage of 95.6 tons. The first ships were transmitted to Lithuania by its neighbors and were all built during 1957-1964. It is hoped that, beginning with the second half of 1970, the fleet would be increased by 4-5 new ships each year.

Shortage of Lithuanian Specialists Deplored

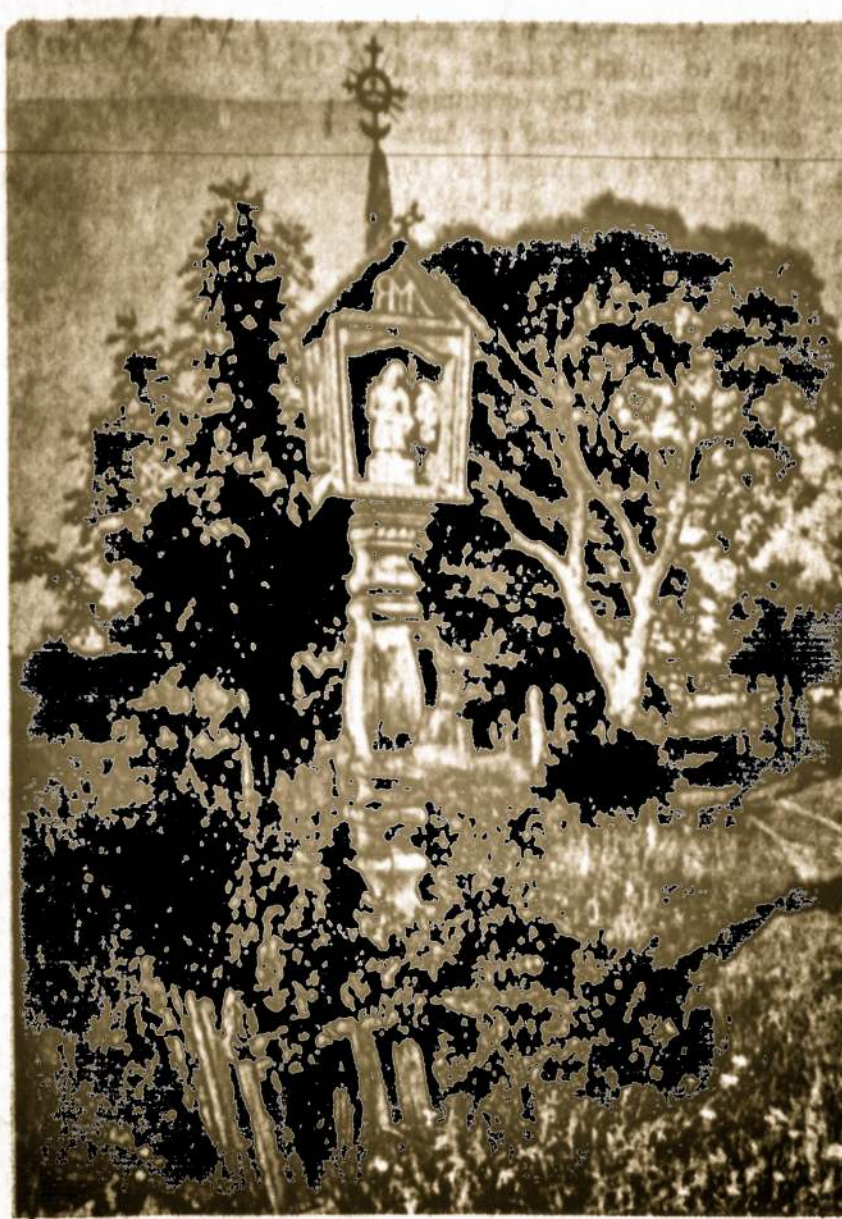
One of the problems, Mr. Ramanauskas said, is the shortage of Lithuanian specialists. The school of navigation in Klaipėda prepares fishing specialists only, and therefore future ship captains are being trained in Odessa or Leningrad. Some ships still navigate under captains or their assistants of foreign nationalities. The shortage of captains obstructs the acquisition of more ships.

What is the itinerary of those "Lithuanian" ships? The most distant routes reach Africa (Egypt, Syria, Morocco), Italy and Yugoslavia. Among the nearer destinations are East Germany, Poland, Sweden, Holland, Belgium, England, and France.

In its first year of existence the "Lithuanian" merchant fleet has ferried one million and thirty thousand tons of cargo and has yielded a profit of 6.5 million rubles. The type of cargo was planned in Moscow and the profits went to the Kremlin's treasury. The names of the ships "Cuban," "Privodin," "Inkurles," or "Irkurskles" — are another proof of its Russian parentage and control.

Behind its square logs stuffed with moss, dwelt nine brothers and their sister Elena. White and blonde, she seemed to be the nymph of the forest. Her eyes shone limpid like the waters of the nearby lake. Her white hand crumbled slices of bread to nourish the birds of the sky. Danutė decided to adopt Elena. One evening, behind a pair of fine and prancing chestnut horses, their manes pale like the amber from the shores, Elena rode out of the forest and into the village where the farm of her fiancé grouped its buildings. She was more beautiful than ever, with her apron embroidered in gay colored silk and heavy necklaces of amber resting on her shoulders. The nine brothers danced about the cart with songs, laughter and music.

High in the blue air above, Danutė felt lonely and chagrined; but no one noticed the poor bird.

Gone are the wayside crosses that lined the quiet roads of pre-Soviet Lithuania.

LANGUAGE LORE

The First Lithuanian Books

Lithuanian books made their first appearance in East Prussia, where the Protestants, with the hope of establishing closer contact with the public not only in East Prussia but also in Lithuania proper, were devoting much attention to the Lithuanian language. In 1547, Martinus Mažvydas (in Latin Mosvidius, died 1562) printed in Königsberg a catechism, which was the first book in the Lithuanian language. Bretkūnas, also a Protestant, deserves mention for his translation of the Bible; this translation, however, was not published.

To cope with the increasing Protestant influence, the Catholics bestirred themselves and brought the Jesuits to Lithuania. The foremost figure among the Catholics was Canon Mikalojus Daukša (died in 1613), who in 1595 published

Prof. Vytautas J. Bieliauskas, head of the department of psychology at Xavier University, Cincinnati, O., has been chosen the president of Association of Catholic Psychologists of the United States. During the Labor Day weekend he presided at the convention of Catholic psychologists in Miami, Fla., where he read a paper entitled: Marriage and Family Life.

ed the first book (a catechism) in Lithuania proper. In 1599, he added a preface to his Book of Homilies. In it he brought out the importance of one's native language and discussed the love of country and customs. To K. Sirvydas (1564-1631), a Jesuit, belongs the credit for a collection of sermons (1629 and 1644), a dictionary, and a grammar.

"Outline of Lithuanian Literature"

"The Sea," a symphonic poem by Mykalojus Ciurlionis, was the featured orchestral number played by the Chicago Symphony Orchestra, at Orchestra Hall, Chicago, Ill., Sept. 5th, and conducted by the renowned Lithuanian director, Vytautas Marijošius. The concert was occasioned by the congress of the American Lithuanian Catholic Federation Ateitis, an international cultural organization whose tenets and activities are based on the Catholic outlook as announced by Pope Pius X: To restore all in Christ. The congress was marked by numerous papers read at the summer camp "Dainava" (Manchester, Mich.) during the week prior to Labor Day and capped by a huge banquet on Sept. 6th, at the South Shore Country Club, Chicago, Ill.

that the Lithuanians call Vokietelis, a devil among devils, a hideous monster with nine heads, whose nine tongues started whistling in terrifying unison:

"Little sister of the nine brothers, come! Come quickly! I was expecting you!"

"Why expecting me?" babbled Elena.

"To devour you, little sister of nine brothers."

The eighteen jaws cracked with an infernal noise. The poor little one, feeling that her last hour had come, tried to put off the fatal end.

First she threw to the monster her cakes, meager repast for nine devilish mouths! The pastries were bolted like flies carried off by a torrent, and the frightful tune began again:

"I am going to devour you, sister of the nine brothers! I am going to devour you!"

Elena threw to the devil her nine beautiful shirts, and also

FROM LABOR CAMP TO PSYCHIATRIC HOSPITAL

Three Lithuanian priests, victims of religious persecution, have suffered nervous breakdowns. According to recently received information from Lithuania, they have been placed in insane asylums. The priests are:

Rev. Antanas Lesius, Marian, ordained in 1933, was accused by the Soviet authorities of maintaining contacts with the Lithuanian anti-Moscow guerillas. After prolonged interrogation and torture, he was deported to Siberia. He survived the Siberian labor camps, but upon his return to Lithuania was sent to the psychiatric hospital at Ziegdriai. His condition has been described as "hopeless."

Rev. Aleksandras Markaitis, Jesuit, ordained in 1940, was twice deported to Siberia. He returned from his second term a broken man. His friends attempted to nurse him to health privately, but were finally compelled to turn him into the psychiatric hospital in Vilnius.

Rev. Antanas Mitrika, ordained in 1946, was subjected to prolonged interrogations and tortures in Lithuania. He suffered a nervous breakdown and for the last two years has been confined to the psychiatric hospital in Vilnius.

cause depressive shock reaction and serious physical disorders. Sometimes odium animate, a strong narcotic, is administered by injection to weaken the patient, and after the injection he is interrogated.

"The staff consists of orderlies recruited from security police forces, male nurses chosen from among the criminal prisoners and lastly the senior and junior medical personnel.

"In some of the hospitals," the report says, both such patients and political prisoners, "are the victims of daily beatings and sadistic humiliations on the part of the supervisory personnel."

It is not known whether the three Lithuanian priests face a similar treatment. Considering their background, it is likely that they are exposed at least to some of the measures.

Mistreatment in Soviet Psychiatric Hospitals

The conditions faced by Soviet political prisoners in psychiatric hospitals have been recently documented by Amnesty International, an international organization based in Britain. In a report issued in April to mark the centenary of Lenin's birth, Amnesty International stated:

"Perfectly healthy people are sent to these hospitals on account of their beliefs. In this way they are deprived of the right to defend themselves in court and are held in conditions considerably more severe than those existing in today's prisons and camps."

The report describes six "special" psychiatric hospitals in the Soviet Union that group psychotic criminals with political prisoners:

"All these institutions," it says, have the following features in common: political prisoners, although of sound mind, are kept in the same cells as seriously disturbed patients...

"If they will not renounce their convictions, they are subjected to physical torture, on the pretext of treatment, to injections of large doses of 'animazin' and 'sulfazin', which

PEOPLE - EVENTS - PLACES

The Scranton diocese announced the following changes in its personnel: Rev. Robert Silale, formerly assistant at St. Casimir parish, Lynwood, Pa., is now chaplain at Mercy hospital, Wilkes Barre, Pa.; Rev. Ed. Zelonis, newly ordained, will be associate pastor at St. Ignatius parish, Kingston, Pa.; Rev. K. Kizis, formerly chaplain at St. Joseph hospital, Carbondale, Pa., is now associate pastor at Immaculate Conception parish, Scranton, Pa.; Rev. Joseph Lasky, formerly chaplain at Mercy hospital, Wilkes Barre, Pa., now associate pastor at St. Patrick parish, Scranton, Pa.

Rev. Leonard Vaisvilas, associate pastor of St. Joseph parish, Chicago, Ill., died Sept. 17, at Holy Cross hospital, after a heart attack. Fr. Leonard was born July 10th, 1924 and ordained a priest May 3rd, 1950. He was buried in the family plot in St. Casimir cemetery.

Rev. Stanley Saplis, M.I.C., formerly pastor of St. George parish, Niagara Falls, N. Y., has been appointed pastor of Sts. Peter and Paul parish, Kenosha, Wisc. Both parishes are conducted by the Marian Fathers. The associate pastor of St. George parish, Niagara Falls, N. Y., Rev. Benjamin Uzdavynis, M.I.C. takes over the pastor's duties of that parish.

remained only a bite of tooth-picks that the wicked one put aside in the fold of one of its eighteen hairy ears, to use when he had finished off the young bride.

Then he started towards the oak that served as a refuge for Elena. Was he going to tear the venerable tree down with his powerful tusks, cut down the last asylum of Elena? It was then that Elena raised her eyes towards heaven. It was then that she saw a cuckoo flying overhead. Danutė, for it was she, cried: "Poor friend! What can I do to save you from this evil one?"

Elena cried out: "Go, pretty cuckoo deliverer! Fly to the cabin of the nine brothers. Tell them of the danger that threatens me."

The cuckoo flew away. It saw the large cabin, and perched on the ledge of the window, where dwelt the eldest brother. With its beak it struck (Cont. on next page)

OUR DAD IS NOW GRANDPA

PART II

In the good old days, when our composite father was young and ambitious for things that this land could give him and his family, he lived and worked during a very interesting segment of our century. It seems that then all things were more compact and the neighborhoods were more neighborly.

Most of the neighborhood activities centered about certain places and people.

One Necessity of Life

The necessities of life were always the greatest worry for the newly arrived families which were constantly increasing in size.

The most important necessity was food and that was supplied by the neighborhood butcher. He was truly one of the most important men in the neighborhood. And everyone was indebted to him for their food, until payday.

In this day and age, almost everyone pays for his groceries on the spot: no money, no food. Then, the daily groceries were totaled and marked into a little book that the customer brought with him to the store. The "knygutė" was the important little book that allowed the families to be fed until the next payday.

An icebox was a luxury in those days, and ice was available in the summer time only. Even then our people were not too anxious to spend their

hard-earned money on such frills.

Our mothers would run across the street to the butcher for the bread-winner's lunch meat. Of course there was no real need for bread, because every week's bread came from the home ovens on Friday.

We liked to pay the bills on payday, because it always meant an extra orange or apple or even a small selection of Russian candies from a big box that was kept under the counter where the kids could not sneak a piece or two.

The butcher was an important man in the organizational life of the neighborhood. Because he could read and write, he was the perpetual secretary of the "Ūkininkų Draugija" (The Farmers' Society). Besides, it was always a good idea to stay friendly with the man who trusts you for your food. Then too, his horse and wagon or, later on, his truck could be used to haul furniture when the renter moved to his own new home.

The Second Necessity of Life

Our people loved their homes and their families, but an occasional visit to the friendly tavern on the corner was at least a monthly custom. Many of the pay-envelopes were opened there, because Antanas Barabanas was a friendly and popular owner. He was an important man, too.

His place was the right place to meet friends and decide things. The customers could always depend on Antanas to be a witness for the citizenship papers and examinations. He could even talk to the politicians for you when a tree had to be cut down. Why he even knew where the bosses were hiring new men.

If you were hungry, his place was the best place to go, because one end of the bar was loaded with boiled eggs, farmer's cheese, thick slices of black bread and chunky pieces of homemade sausage. Mr. Barabanas kept his eye on that end of the bar because he expected a customer to buy at least two nickle glasses of beer before the food was grabbed.

He had a real big operation. Next to the saloon, there was a large hall for weddings, dances and meetings. Then too, he had a large lot next to the hall where the summer picnics were scheduled. One of the thrills of our life was the allnight picnic that was arranged occasionally. We must admit we could never last the whole night. Neither could a certain few of our uncles, because by two in the morning they had to be helped out of the beer-garden and were berated by their wives. The children were sent home first, so they would not witness the wobbly return of their esteemed fathers.

It was one of the safest places to be, because a policeman made hourly stops to have a chat with the friendly owner, who always had a few pieces of corned beef hidden for his sandwiches.

The biggest event at the tavern was the day Antanas Barabanas got married to an equally rotund, jolly lady, who had been his chef in the back room. It was a wonderful summer day. The bar, hall and garden were crowded with well-wishers. Even the kids of the neighborhood were cared for in the beer-garden where a special table was set up for them to drink soda-pop and eat. The good ladies, who cared for the kids, tried to be baby sitters, so that the parents would be free for their own activities at the wedding.

We remember that Our Dad was surprised at the number of people attending and the amount of beer that flowed. In fact, he was scandalized because he was trying to get a committee together for the founding of a Lithuanian parish and there was a great need for money to start a new parish fund.

Standing Guard

The community where Our Dad lived was a fifteen minute street-car ride to the closest Lithuanian parish church. The people of the neighborhood worried about the situation and tried to do something about it. They had their eye on an old Protestant parish church that was for sale. A number of meetings was held in Tony Barabanas tavern hall, but the 10,000 dollars could not be collected, which was a condition posed by the archdiocesan office. Besides, there was a shortage of Lithuanian priests and the tiny community did not have enough to offer towards their subsistence.

The territorial parish in the neighborhood gathered all the children that were intended for the Catholic School. Maybe that was the secret of the failure of the campaign for a Lithuanian parish in that area. There were too few of them to carry the burden of a national parish in the area.

The Lithuanian parish, where most of Our Dad's friends attended, was a tiny

Joe talks about...

JOE BALSIS

Two of the world's top pocket billiard players were showing that they can put plenty of English to good use around the coffee table, as well as the pool table.

Irving Crane and Joe Balsis took some shots at clearing up a few questions about their specialty, while awaiting their next appearance in the United States Open Pocket Billiards Tournament in the Sheraton-Chicago Hotel, August 25 - September 6.

Crane, 1966 U.S. Open champion, underscored experience and clarified the luck factor. Just how much luck is there in a game of pocket billiards?

place and cared for three widespread areas. The pastor was not a very aggressive, but an interesting person.

He practised a type of folk medicine. After Mass the parishioners would drop into the rectory and explain their ailments, and he would go back into his living quarters and come out with a little packet of powders or pills. Then he would give his blessing and people would leave their dollar for the service.

The pastor's yard was a show place for the kids when they came to church with their parents. He kept all kinds of animals in his back yard and in the attic of the rectory. In the summer time, a monkey would appear through the open windows of the attic. In the yard peacocks, and strange looking ducks or geese would strut around. At times, a goat was tied to something that looked like a dog house. Many of the small four-legged animals could not be recognized and, when the pastor was asked what kind of animals they were, he would tell their names in Lithuanian and would not explain them in English. Any way, it was fun to watch the animals wandering about. That was one reason why the kids wanted to go to church and then sneak outside to look at his menagerie.

There was talk in the parish that the pastor spent his nights studying the stars through a

Joe Doesn't Hustle

"Well, you can figure it out easily enough," said Crane, who has put together several runs of more than 300. "When you have two players going against each other — such as those in this tournament — who are capable of running over a hundred balls, it all comes down to your position after the break.

"So it (the luck factor) could be as high as 40 to 50 percent." As for experience, he admitted that some of the younger players in the meet's original field of 32 "can make the shots as well as I can."

"But I just don't know how they can have the knowledge

door in the roof of the church where he had his high-powered telescope. Yes, he was quite a man.

The most interesting time of the year was Holy Week. Our Dad always volunteered to stand guard at the grave of Christ during the services of Holy Saturday. The Blessed Sacrament was exposed on Holy Thursday and stayed exposed until Easter morning when Holy Mass was sung to end the lenten season. The procession on Easter morning even went outside the church to awaken the neighborhood.

Most of all, it was interesting to see Our Dad and his friends stand guard over the grave of Christ from Saturday night into Easter morning. Some of the men even wore fancy soldier uniforms. (The uniformed men were members of the Lithuanian Kareiviu society.) The guards held wooden spears in their hands and often leaned on them when their eyes became weary with sleep. The guards changed every hour and they relaxed in the parish hall where refreshments were waiting for them until the midnight hour, when they started the fast for Holy Communion before the Resurrection Mass.

Our Dad worked hard at whatever had to be done for God and country.

P.P. Gabris

(Continuation next issue)

Journal People Events Places

Dr. Charles V. Paulius, Mc Neal Memorial Hospital, Riverside, Illinois, is the real life prototype of Dr. Steve Kiley of the Marcus Welby, M. D., show of T. V. fame. Dr. Paulius is in charge of the emergency room of the hospital and gets around Riverside on his 3,000 dollar Harley-Davidson and is dressed in wild-mod garb. He says it is the only way to go on those hurried calls.

Joann Poshka, a junior at the University of Arizona, was chosen Queen of the All-Star Game at Soldiers' Field, Chicago, July 31st. She is a political science major at the university. Her parents, Mr. and Mrs. Joseph Poshka, are of Oak Brook, Ill. Mr. Poshka conducts Poshka Advertising Agency in Chicago's Loop.

Dr. Jack J. Stukas, director and professor of the School of International Commerce at Seton Hall, Orange, N. J., has been conducting his own Lithuanian radio hour from New York for more than 30 years;

I've accumulated in my 33 years of playing."

Balsis, who won the meet in 1968, came back into the sport in 1964 after 17 years of competitive inactivity at the pool table. "There simply was no money in it before," said Balsis. "And I didn't want to become a hustler. I didn't want my family — my children — saying, 'Hey, my dad's a hustler.'"

The Balsis Bounce

The Minersville (Pa.) pro, a member of the Brunswick advisory staff, recalled his first big tournament game after his comeback. His opponent was Crane.

"I had him, 70 to 48 — and then this kook (gesturing to his friend at the other side of the table) runs 102 and out ... and then he comes over to me and says, 'tough game.'"

Pro Players have their favorite shots, just as amateurs do, according to Crane. "We all have certain shots that we play well — cross-table shots, for instance.

During the match with Tom Parker of Lakewood Park, Ohio, at the Sheraton Hotel, which he won 150 to 49 after a closing run of 76, he spiced the game by a round-the table "miss" that wound up in the right pocket, as Balsis intended from the start of the shot. The crowd of more than 1,500 readily applauded the Balsis bounce — and so did Balsis himself.

Not Always A Winner

Joe Balsis and Irving Crane were popular stars at the billiard tournament during the two weeks of play, but it was not for them to win. It was a tournament for youthful winners.

In the women's section of the tournament a 11 year old player by the name of Jean Balukas of Brooklyn, N. Y. almost made it to the semifinals. The men's section was won by Steve Mizarek, a young school teacher from Carteret, N. J.

Mizarek, at 25, who posted a run of 289 in an exhibition match, said simply that he felt good during his 107 ball string to win the 1970 meet.

Joe Balsis lost in the semifinals.

at the present time that program is being beamed over station WEVD (1330 kil. AM and 97.9 meg. F.M.). He started broadcasting at the age of 16. And for the last seven years he has been beaming a second weekly Lithuanian cultural hour in English over stations WSOU (89.5 FM) which is affiliated with Seton Hall University. During the past summer he led an excursion to Rome to witness the dedication of the Lithuanian Martyrs' Chapel and while there he recorded on tape the various ceremonies and events. These tapes are being broadcast over the above mentioned stations.

Rev. George Gailiūsis, O.F.M. was appointed provincial of the Lithuanian Franciscan Fathers at Kennebunkport, Maine. This is his fifth non-consecutive term in office. The members of his council are: Leonard Andriekus, OFM., Placidus Barius, OFM., Paulius Baltakis, OFM., and Eugenius Jurgutis, OFM. The big job for this term of office for the Very Rev. Provincial and his council members is the completion of the cultural center in Brooklyn, N. Y.

Msgr. Anthony Martinkus, pastor emeritus of St. George parish Chicago, Ill., died Sept. 5th., at the age of 82 years after a long and serious illness. Most Reverend Vincent Brizgys, Auxiliary Bishop of Kaunas, celebrated the Mass and His Eminence John Cardinal Cody, Archbishop of Chicago bestowed the final absolution.

Msgr. Martinkus would have commemorated his golden ordination anniversary in December. He began his priestly career as an assistant in St. George's parish, the mother church of all Lithuanian parishes in Chicago, and died as its pastor emeritus.

Dr. Danguolė Variakojis, professor of ethnology at Loyola University, Chicago, Ill., is again off to scientific studies in Turkey and later she will travel to Peru to study Inca civilizations.

The Sisters of St. Casimir commemorated the feast of the Assumption of Our Blessed Lady with many anniversaries amongst their community members: Mother M. Josefa, Cumbola, Pa., and Sister M. Casimir, Seinai, Lithuania were congratulated on their sixty years in the community.

Sister M. Faustina of Worcester, Mass., Sister M. Celestina, Newark, N. J., Sister M. Innocenta, Chicago, Ill., Sister Josephine, Scranton, Pa., Sister M. Petronella, Natick, Pa., Sister M. Ignatius, Pittsburgh, Pa., Sister Della Marie, Forest City, Pa., Sister M. Oledphonse, Worcester, Mass., Sister M. Sylvia, Worcester, Mass., commemorated their golden anniversaries. Sister M. Joanelia, Shenandoah, Pa., Sister M. Lorine, Dracut, Mass., Sister M. Severine, Chicago, Heights, Ill., Sister M. Mariella and Sister M. Francis of Chicago, Ill., were remembered upon the occasion of their silver anniversaries. Most Rev. Vincent Brizgys, Auxiliary Bishop of Kaunas, celebrated Holy Mass in their honor.

Matthew Pulauskas, MIC., commemorated the 40th year of his profession as a brother in the Congregation of Marian Fathers Aug. 15th, in the monastery at Chicago. Brother has been working with the Catholic press during all of those years.

Arvydas Jarasius of Lansing, Ill. has been appointed to West Point Military Academy by U. S. Congressman Edwin Derwinski. Edmund Jarasius, the brother of Arvydas, is now serving in Viet Nam as a member of the U.S. Army.

THE SISTER OF NINE BROTHERS

(Cont. from preceding page)

sharp blows on the double pane, and sang: "Dear nine brothers — cuckoo!"

Do you know — cuckoo! What is happening to me — cuckoo!

I am perched — cuckoo! On the oak — cuckoo! The nine heads — cuckoo! Will eat me — cuckoo! "

But this brother was smoking a large porcelain pipe, that he had bought at the fair. He called to his servant: "Chase the bird away! He annoys me with his disagreeable chatter."

Then poor Danutė flew to the youngest. She knocked as before, repeating her song. The young man ordered the bird chased away, as did all the other brothers, even to the ninth. Desperate because of her failure, the poor bird returned to the oak which the monster was tearing with his claws.

"Here you are at last!" cried Elena, in relief. "Where are my brothers nine? Are they coming? Are they running to save me?"

"They wouldn't listen to me," sadly answered the cuckoo. She told the story of the reception the nine brothers had given her. The young bride listened, terrified and not knowing what to do. Must she die a frightful death? Suddenly the very horror of her plight inspired her with an idea. Taking from her finger her golden ring, she gave it to Danutė.

"Cuckoo, my only hope," she begged, "return to the cabin, quickly, quickly! Take this ring to the youngest of my brothers, to my favorite. On seeing it he will understand and will come to help me."

The bird flew off with the ring in her beak, knocked with the stone at the window of the youngest of nine. The youngest brother raised his head, and recognized the ring. He was frightened and asked

Danutė: "Cuckoo, my good cuckoo, what is that? Is it our sister who sends you? Is she in danger?"

Flapping her wings, the bird made her lamentation more pressing: "What is happening, do you know?"

To your only sister? There On my oak — cuckoo! Nine heads (O too many), Gnow the tree — cuckoo! Quick, nine brothers, up!"

This time the youngest brother understood. He jumped to his feet and called the other brothers. The nine armed themselves, called their dogs, mounted their horses, and guided by the cuckoo rushed through the forest.

Danutė arrived at the oak where the fainting Elena trembled from fear.

The earth shook under the gallop of the rescuers. For a moment nine heads ceased to gnaw the tree. He growled: "Who are those that approach? The nine brothers with nine dogs? The sister will be devoured before they arrive!"

The monster sought to climb the tree, but Danutė hurried to say: — "Listen, satan, listen and tremble:

It is the forest that makes a noise — cuckoo! It is the wind that sighs..."

With renewed frenzy, nine heads scratched, clawed, dug. The conquered oak leaned towards the ground. Elena felt herself dying. She was going to give up the struggle. But the bird uttered a cry of triumph:

"Here they are — cuckoo! You are saved — cuckoo!"

Horses, warriors, dogs, all bounded from the thickets. Nine swords traced lightning strokes in the air, and nine horrible heads were severed.

Then Elena fell exhausted into the arms of the youngest brother, while the bird made the forest resound with her clear call of:

"Cuckoo!... Cuckoo!"

PAMINETA ANTANO KAUNIECIO 25 M. MIRTIES SUKAKTIS

ANTANAS KAUNIETIS

Hartford, Conn. — Liepos 12 d. suėjo 25 metai nuo Antano Kauniečio įžymaus visuomenės veikėjo, mirties.

Ta proga jo žmona-našlė Ona Kaunietienė, jos duklė Valerija ir jos vyras Juozas Vaitulevičiai (Vaitel) ir Vaitelių duklė Dajana bei jos vyras Robertas McDonald surengė savo vyro, tėvo ir tėtuko iškilmingą mirties sukakties minėjimą. Tą dieną švč. Trejybės lietuvių parapijos bažnyčioje buvo užprašytos mišios, kurias laikė svečias kunigas pranciškonas. Mišių metu giedojo Valerijos ir Juozo Vaitulevičių (Vaitel) duklė, Onos Kaunietienės dukraitė (anukė), Dajana McDonald. Pagiedojo "Ave Maria", Vargonais pritarė muz. Jurgis Petkaičius.

Po pamaldų bažnyčios salėje buvo surengti puikūs pietūs, kuriuose dalyvavo daug svečių — giminių ir pažįstamų. Maldą sukalbėjo kun. J. Matu-
tė. A. a. Antanas Kaunietis buvo kilęs nuo Kovarsko, Kauno apskr. Į šį kraštą atvykęs 1913 metais. Čia lankė amatų mokyklą (Trade school), tad vėliau dirbo gražius baldus.

Ona Dovydyonytė į Ameriką taip pat yra atvykusi 1913 metais ir čia, Arlingtone, Vermont, sutikus ir padraugavus su Antanu Kauniečiu, už jo ištekėjo. (Ji yra kilusi nuo Anykščių, Utenos apskr.)

Arlingtone jau būvę įsikūrę 50 lietuvių šeimų, bet lietuvių parapijos nebuvo, tad šliūbą ėmė airių Columbus bažnyčioje. Arlingtone, Vermont, gimė ir jų duklė Valerija. 1918 metais su jauna, vos vienų metų, dukra Antanas ir Ona Kauniečiai persikėlė į Hartfordą ir čia visą laiką gyveno. Duklė Valerija čia išėjo aukštesniąją mokyklą, o vakarais lankė prekybos (biznio) kursus bei dainavimo pamokas; paskui dalyvaudavo koncertuose. G. Valerijos ir Juozo Vaitulevičių (Vaitel) duklė Dajana McDonald yra baigusi Hartforde Sv. Juozapo kolegiją (St. Joseph College) ir jau treji metai mokytoja Wallingfordo aukštesniojoje mokykloje. Besimokydama kolegijoje, Dajana ėmė ir dainavimo pamokas ir yra davusi kelis koncertus.

A. a. Antanas Kaunietis, kaip minėta, buvo įžymus visuomenininkas. Darbavosi Lie-

tuvių Katalikų S-mė, Sv. Jono dr-joje, Vilniui Vaduoti s-goj, Darbininko dr-gijoje ir kitose. Labai mėgo knygas, prėnumeravo lietuviškus laikraščius. Jis buvo labai artimas draugas Stasio Sruopšo, su kuriuo sprendavo veiklos problemas. Dėja, nors labai buvo šis pasaulis jo reikalingas, bet, sulaukęs vos 56 metus, turėjo su juo skirtis.

Ona Kaunietienė taip pat veikli tiek katalikų, tiek visuomeninėje plotmėje. Ji ir dabar dalyvauja net septyniuose organizacijose: Katalikų S-mė, Moterų S-goj, Sirdies Dr-joje, Amerikos Legijono Ladies Auxiliary Sabonio poste, Gyvojo Rožančiaus dr-joj ir kitose.

Ji, duklė ir žentas bei dukraitė (anukė) su vyru labai dėkoja visiems, dalyvavusiems pamaldose ir pietuose bei prisidėjusiems prie šio paminėjimo parengimo: klebonui kun. J. Matučiui, muz. J. Petkaičiui, šeiminkėms ir kitiems; ypatingą padėką reiškia tiems, kurie užprašė mišias už a.a. Antano Kauniečio vėle.

Jonas Bernotas

Dainų šventė vyko išprievartavimo ženkle

Liepos 18 d. Vilniuje įvykusi dainų šventė buvo devintoji. Trys įvyko nepr. Lietuvos laikmečiu ir šešios, per 30 metų, okupacijos metais.

Siais metais įvykusioje šventėje šalia visos eilės jaunesnių dirigentų, chorams vadovavo ir pirmųjų dainų švenčių nepr. Lietuvoje dirigentai Mykolas Karka ir Konradas Kaveckas. Šventės pradžioje, Vingio parke, buvo sugroti sovietų ir okup. Lietuvos himnai — dirigavo B. Dvarionas.

Isidėmėtina, kad šventės pradžioje, į estradą įlipus Konradui Kaveckui, buvo išpildyta įžanginė kompozitoriaus R. Zigačio kantata, J. Nekrošiaus žodžiais "Leninui, Tėvynei — širdies daina", po to Jonui Svedui vadovaujant choras dainavo "Dainą apie Lenina".

Sventėje dalyvavo 39 mišrūs chorai.

Po visos eilės dainų (vaikų chorai, mišrūs, vyrų chorai), kurių ne viena ir vėl buvo skirta partijos, santvarkos garbinimui. Šventei baigiantis, K. Kaveckas vėl užlipo į tribūną ir buvo atlikta I. Dunajevskio "Daina apie tėvynę" (rusiškai "Seroka strana maja radnaja") ir šventė baigta seniau sukurta B. Dvariono daina "Kur Nemunas teka". (Elta)

Palangos kurorto sunkumai

Palanga vis susiduria su sunkumais.

Pati Palanga dabar turi 7,900 gyventojų, tačiau kasmet joje vieši ar gydosi apie 40,000 žmonių, o kasmet ją aplanko net 30,000 pravažiuojančių poilsiautojų.

Po 1967 m. audros žymiai nukentėjo šventosios ir Palangos miškai. Paplautos kopos dar vis primena buvusią audrą. Tačiau... Palangą, ypač jos baltos smėlio pusnys kenčia ir nuo žmonių antplūdžio. Šiuo metu smėlį saugo gyvų karklių kvadratų užtvartos, tačiau žmonės, ypač atėviai iš kitur, tokios apsaugos nevertina.

Svečiai pastebi, kad Palangos paplūdimy ne tik kojas pafilečia naftos atliekos, — bet dažnai vandenyje jomis aplimpa ir visas kūnas. (Elta)

Į TALKĄ ISLAISVINT LIETUVĄ!

30 Laisvės Kovos metų. Daug ilgokas tarpas mūsų gyvenime, o tik skimirka istorijoje. Ilgą ar trumpas laikotarpis, ne tiek svarbu. Svarbu tai, ką mes padarėme, kiek mes pastūmėjome pirmyn mūsų Tėvynės laisvės kovą.

Mūsų tėvai ir protėviai kovoję virš šimtų metų, kol sutraukė nelaisvės pančius. Jie kantriai nešė vergo jungą, savo krauju aplaistė Lietuvos žemę, savo kaulais nuklojo Sibiro kelius, bet nepailso, tikėjo ir aukojosi. Pagaliau, 1918 metais vasario 16-tosios aktu Lietuva pasiskelbė būti laisva, o savanorių kraujas tą laisvę užtikrino.

Mūsų savanoriai, nuogom krūtinėm, ant surūdijusių durtvų atnešė mums auksinį Laisvės Rytą. Dėja, mes nepajėgėme jos apginti nuo priešų. Tautos tariami "atstovai", prieš parinkti, nuvykę į Maskvą, parnešė Lietuvai "Stalino saulę".

Laisvės kova reiškiasi trimis pagrindais: **auka, aukojimusi ir krauju.** Mums, išėvijoję, tenka pati lengviausia dalis — **aukti ir patiems aukotis.**

Sibiro kankiniai ir mūsų partizanai pasiaukoję ant Tėvynės Aukuro. Jei norime būt jų verti, turime prisidėti prie Laisvės kovos bent tokia dalimi, kokią mes galime duoti.

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas vadovauja mūsų Tėvynės laisvės kovos bylai. Mūsų visų pareiga jam padėti ir jį remti. Vliko nuveikti darbai yra mums, daugiau ar mažiau, visiems žinomi:

A. W. Novasaitis aukštose pareigose

Anthony W. Novasaitis
Nuotr. K. Cikoto

Anthony W. Novasaitis (Novasaitis), Philadelphiaus advokatas ir Pensylvanijos valstybės viceprokuroras, yra vienas iš 104 visos Amerikos visuomenininkų, prezidento Nixono paskirtų į valstybinės saviveiklos centro (National Center for Voluntary Action) direktorius. Šio centro tikslas ugdyti, organizuoti ir remti piliečių įsijungimą į naudingą vietos veiklą.

Mum tai yra maloni žinia, nes A. Novasaitis yra lietuvis. Turėti savo kilmės susipratusių žmogų aukštose pareigose mum yra laimėjimas.

A. Novasaitis gimė 1927 Scrantone, Pensylvanijoje, lietuvių šeimoj. Pensylvanijos universitete yra įsigijęs ekonominių mokslų laipsnį ir baigęs Temple universiteto teisų fakultetą. Jis eina Philadelphiaus respublikonų tautybių padalinio viceprezidento pareigas, yra Amerikos lietuvių respublikonų tarybos (LARC) pirmininkas, o taip pat ir veiklus Philadelphiaus LB apylinkės narys. Būdamas advokatas, yra daug pašalinarnavęs vietos lietuviškom organizacijom ir bendruomenėm.

1. Vilkas kalba mūsų Tėvynės vardu laisvajame pasaulyje. Kelia Lietuvos laisvės reikalą, demaskuoja priešų piktus kėslus ir pinkles, kuriomis nori mūsų Tautos laisvę amžinai palaidoti.

2. Leidžia septyniomis kalbomis ELTOS biuletenius, kuriais informuoja laisvojo pasaulio spaudą ir žinių agentūras.

3. Išlaiko keturias lietuviškas radijo valandas, iš kurių, pastutinioji Filipinuose, pradėjo veikti š.m. liepos mėn. Taigi, ją gali girdėti ir mūsų brolis Sibire. O jau, be abejo, jis ją girdi, ir tai duoda jam vilties, stiprybės ir naujų jėgų tolimesnei kovai prieš sovietinę priespaudą.

4. Renkama Lietuvių Tautos genocido istorinė medžiaga ir atskleidžiamas Molotovo-Ribbentropo suokalbis prieš Lietuvos ir kitų tautų laisvę. Jie bus artimoje ateityje išspausdinti ir paskleisti po visą laisvąjį pasaulį.

Šiandien ne Mozės laikai — mana iš dangaus nekrenta. Nieko veltui neduodama; sako, tik vėjas veltui pučia. Pati Vliko valdyba dirba be atlyginimo, tačiau visi minėti įsipareigojimai yra surišti su išlaidomis. Vilkas aukoja darbą, o mes jį remkime savomis piniginėmis aukomis. Tautos Fondas telkia lėšas Vliko veiklai ir kiek jis surinks aukų, tiek Vilkas bus pajėgus tęsti Tėvynės laisvės kovą. Pačios T. F. valdybos darbas yra garbės darbas.

Todėl šiais, 30-siais rezistencijos prieš okupantą metais, su rugsėjo 8-ja Tautos Fondas paskelbė naują piniginį vają. Tenelieka nei, vieno laisvame pasaulyje lietuvi, kuris savo pinigine auka neprisidėtų prie mūsų Tėvynės, vergovės pančių naikinimo. Tai mūsų kiekvieno tautinė ir garbės pareiga. Kol priešas mus plūsta, tai darbas Laisvės Rytui ne veltui! Tad nelaukime atskiro paragavimo ar kvietimo. Jei norime būti verti savo brolių atiduokime savo dalį Tėvynei — siųskime auką Tautos Fondui šiuo adresu: Lithuanian National Fund, 64-14 56 Rd., Maspeth, N. Y. 11378

Visi Tautos Fondo rėmėjai gauna rėmėjo ženklą. Nuoširdus ačiū.
Tautos Fondo Valdyba

L.S.S. DEKLARACIJA ISPANŲ KALBA

Lietuvos Pasiuntinybė Urugvajuje informuoja: Lietuvos Steig. Seimo buv. narių deklaracija, išversta į ispanų kalbą, išsiuntinėta visiems laikraščiams, didesniai daliai senatorių, deputatams ir įvairiems politikams. Atstovas A. Grišonas asmeniškai įteikė Urugvajaus užsienio reik. ministeriui ne tik minėtą deklaraciją, bet ir Vliko ir Diplomatiijos šefo rašto JAV prezidentui vertimą. (Elta)

Lietuvos ateitį galutinai lems pačių lietuvių laisvės pastangos.

Aukodami Tautos Fondui, prisidėsime prie laisvės siekimo.

— Nacionalinė Saugos Taryba paskelbė, kad Darbo dienos švenčių laiką — per 78 valandas — automobilių nelaimėse žuvo 612 asmenų.

A. a. Bronius Karvelis, 134 kp. 39 Cromwell Pl., Sea Cliff, N. Y., mirė liepos 16, palaidotas liepos 20 Calvary kapinėse, Maspeth, N. Y.

A. a. Ona Dersaškevičienė, 4 kp., 835 W. Coal str., Sheandoah, Pa., mirė rugpjūčio 3.

A. a. Stasys Drumsta, 155 kp. narys, gyv. 506 Dexter Ave. Scranton, Pa rugpjūčio 23 ryte sunkiai sužeistas automobilio nelaimėje, 5:25 vakaro mirė Scranton state ligoninėj.

A. a. Vincas Vilčinskas, 155 kp., 2106 Jackson str., Scranton, Pa., mirė rugpjūčio 15, palaidotas rugpjūčio 19 Cathedral kapinėse.

A. a. Juozas Digris, 134 kp., 190 Ten Eyck Rd., Brooklyn, N. Y., mirė rugpjūčio 15, palaidotas rugpjūčio 19 Hudson kapinėse.

A. a. Pranas Svedas, buvęs 82 kp. sekretorius, 6211 So. Kingshighway, St. Louis, Missouri, mirė rugpjūčio 22.

A. a. Juozas Marcellonis, 121 kp., 2005 E. Adams str., Springfield, Ill., mirė rugpjūčio 13, palaidotas rugpjūčio 17 Calvary kapinėse.

A. a. Kazys Augėnas, 48 kp., gyv. 1319 So. 50th Ct., Cicero, Ill., mirė rugpjūčio 17, palaidotas rugpjūčio 20 Sv. Kazimiero kapinėse, Chicagoje.

Scranton, Pa., Jonas Stirna sveikina vidutinio svorio pasaulinį čempioną Mickey Walker ir spaudos atstovus. Iš k. į d. sėdi Jonas Stirna ir čempionas Mickey Walker; stovi iš k. Jim McCarthy — Wilkes Barre radio ir TV komentatorius, Karl B. Thraen — kramtomos gumos gamyklos Duryea, Pa., menažeris, Joe Sloan — užsienio spaudos organizacijos redaktorius, Sam "Chic" Feldman — Scrantono Tribune sporto redaktorius. Dalyvavo virš 150 sportininkų vaizėse. Jonas Stirna yra sūnus Mykolo Stirnos, kuris turėjo Pensylvanijos ristiųjų sunkaus svorio čempionatą ilgus metus. Jonas Stirna ir žmona Elena yra LRKSA 83 kp. nariai. Nuotr. Toney Kubellus

LRKSA mirusieji nariai

A. a. Leona Rowlands, 1 kp., gyv. 226 Inman Park, Lee Park Wilkes Barre, Pa., mirė rugpjūčio 1.

A. a. Anelė Dirvonienė, 78 kp., Cheektowaga, N. Y., mirė birželio 10, palaidota birželio 13 Our Lady Help of Christians kapinėse.

A. a. Antanas Kavaliauskas, 83 kp., 16 E. Parker str., Scranton, Pa., mirė liepos 18, palaidotas liepos 22 Sv. Juozapo parapijos kapinėse, Throop.

A. a. Antanina Gudiniėnė, 83 kp., R.D. 1, Newfoundland, Pa., mirė rugpjūčio 1, palaidota rugg. 5 Katedros kapinėse, Scranton.

A. a. Juozas G. Petrauskas, 58 kp., 1607 Elmtree Str., Baltimore, Md., mirė birželio 30, palaidotas liepos 3 Holy Cross kapinėse.

A. a. Antanas Fabijonas, 100 kp., 1347 E. 71st. Place, Chicago, Ill., mirė liepos 26, palaidotas liepos 28 Sv. Kazimiero kapinėse.

A. a. Bronius Karvelis, 134 kp. 39 Cromwell Pl., Sea Cliff, N. Y., mirė liepos 16, palaidotas liepos 20 Calvary kapinėse, Maspeth, N. Y.

A. a. Ona Dersaškevičienė, 4 kp., 835 W. Coal str., Sheandoah, Pa., mirė rugpjūčio 3.

A. a. Stasys Drumsta, 155 kp. narys, gyv. 506 Dexter Ave. Scranton, Pa rugpjūčio 23 ryte sunkiai sužeistas automobilio nelaimėje, 5:25 vakaro mirė Scranton state ligoninėj.

A. a. Vincas Vilčinskas, 155 kp., 2106 Jackson str., Scranton, Pa., mirė rugpjūčio 15, palaidotas rugpjūčio 19 Cathedral kapinėse.

A. a. Juozas Digris, 134 kp., 190 Ten Eyck Rd., Brooklyn, N. Y., mirė rugpjūčio 15, palaidotas rugpjūčio 19 Hudson kapinėse.

A. a. Pranas Svedas, buvęs 82 kp. sekretorius, 6211 So. Kingshighway, St. Louis, Missouri, mirė rugpjūčio 22.

A. a. Juozas Marcellonis, 121 kp., 2005 E. Adams str., Springfield, Ill., mirė rugpjūčio 13, palaidotas rugpjūčio 17 Calvary kapinėse.

A. a. Kazys Augėnas, 48 kp., gyv. 1319 So. 50th Ct., Cicero, Ill., mirė rugpjūčio 17, palaidotas rugpjūčio 20 Sv. Kazimiero kapinėse, Chicagoje.

A. a. Jonas P. Butkus, 134 kp., 333 Herricks Rd., New Hyde Park, N. Y., mirė rugpjūčio 1, palaidotas rugpjūčio 5 St. John's kapinėse, Middle Village, N. Y.

A. a. Katrė Vieraitienė, 98 kp., 161 Vernon str., Worcester, Mass., mirė liepos 27, palaidota liepos 30 St. John's kapinėse.

A. a. Petronė Dūdienė, 82 kp., gyv. 3522 Humphrey, St. Louis, Mo., mirė rugpjūčio 2, palaidota rugpjūčio 5 Calvary kapinėse.

A. a. Marijona Pušinaitienė, 83 kp., 300 Theodore Str., Scranton, Pa., mirė rugsėjo 2, palaidota rugsėjo 5 Sv. Juozapo parapijos kapinėse, Throop.

A. a. Frank J. Muchlin, 6 kp., 4 E. River str., Plymouth, Pa., mirė rugpjūčio 11.

A. a. Domicelė Jokobs, 78 kp., 138 Maloney Rd., DuBois, Pa., mirė rugsėjo 7, palaidota rugsėjo 10 Sv. Juozapo parapijos kapinėse.

A. a. Jurgis Balžiūnas, 222 kp., 32-01 Greenpoint ave., Long Island City, N. Y., mirė rugpjūčio 19, palaidotas rugpjūčio 22 Calvary kapinėse, Woodside, N. Y.

A. a. Jurgis Balžiūnas, 222 kp., 32-01 Greenpoint ave., Long Island City, N. Y., mirė rugpjūčio 19, palaidotas rugpjūčio 22 Calvary kapinėse, Woodside, N. Y.

A. a. Jurgis Balžiūnas, 222 kp., 32-01 Greenpoint ave., Long Island City, N. Y., mirė rugpjūčio 19, palaidotas rugpjūčio 22 Calvary kapinėse, Woodside, N. Y.

A. a. Jurgis Balžiūnas, 222 kp., 32-01 Greenpoint ave., Long Island City, N. Y., mirė rugpjūčio 19, palaidotas rugpjūčio 22 Calvary kapinėse, Woodside, N. Y.

A. a. Jurgis Balžiūnas, 222 kp., 32-01 Greenpoint ave., Long Island City, N. Y., mirė rugpjūčio 19, palaidotas rugpjūčio 22 Calvary kapinėse, Woodside, N. Y.

A. a. Jurgis Balžiūnas, 222 kp., 32-01 Greenpoint ave., Long Island City, N. Y., mirė rugpjūčio 19, palaidotas rugpjūčio 22 Calvary kapinėse, Woodside, N. Y.

A. a. Jurgis Balžiūnas, 222 kp., 32-01 Greenpoint ave., Long Island City, N. Y., mirė rugpjūčio 19, palaidotas rugpjūčio 22 Calvary kapinėse, Woodside, N. Y.

A. a. Jurgis Balžiūnas, 222 kp., 32-01 Greenpoint ave., Long Island City, N. Y., mirė rugpjūčio 19, palaidotas rugpjūčio 22 Calvary kapinėse, Woodside, N. Y.

A. a. Jurgis Balžiūnas, 222 kp., 32-01 Greenpoint ave., Long Island City, N. Y., mirė rugpjūčio 19, palaidotas rugpjūčio 22 Calvary kapinėse, Woodside, N. Y.

A. a. Jurgis Balžiūnas, 222 kp., 32-01 Greenpoint ave., Long Island City, N. Y., mirė rugpjūčio 19, palaidotas rugpjūčio 22 Calvary kapinėse, Woodside, N. Y.

A. a. Jurgis Balžiūnas, 222 kp., 32-01 Greenpoint ave., Long Island City, N. Y., mirė rugpjūčio 19, palaidotas rugpjūčio 22 Calvary kapinėse, Woodside, N. Y.

A. a. Jurgis Balžiūnas, 222 kp., 32-01 Greenpoint ave., Long Island City, N. Y., mirė rugpjūčio 19, palaidotas rugpjūčio 22 Calvary kapinėse, Woodside, N. Y.

A. a. Jurgis Balžiūnas, 222 kp., 32-01 Greenpoint ave., Long Island City, N. Y., mirė rugpjūčio 19, palaidotas rugpjūčio 22 Calvary kapinėse, Woodside, N. Y.

A. a. Jurgis Balžiūnas, 222 kp., 32-01 Greenpoint ave., Long Island City, N. Y., mirė rugpjūčio 19, palaidotas rugpjūčio 22 Calvary kapinėse, Woodside, N. Y.

A. a. Jurgis Balžiūnas, 222 kp., 32-01 Greenpoint ave., Long Island City, N. Y., mirė rugpjūčio 19, palaidotas rugpjūčio 22 Calvary kapinėse, Woodside, N. Y.

A. a. Jurgis Balžiūnas, 222 kp., 32-01 Greenpoint ave., Long Island City, N. Y., mirė rugpjūčio 19, palaidotas rugpjūčio 22 Calvary kapinėse, Woodside, N. Y.

A. a. Jurgis Balžiūnas, 222 kp., 32-01 Greenpoint ave., Long Island City, N. Y., mirė rugpjūčio 19, palaidotas rugpjūčio 22 Calvary kapinėse, Woodside, N. Y.

Msgr. J. T. O'Keefe, naujasis New Yorko arkivyskupijos mokyklų administratorius.

— LRKSA narys, buvęs generalinis organizatorius, Juozas P. Kazickas, gyv. E. Hampton, N. Y., Respublikonų partijos tautybių divizijos direktoriaus Laszlo C. Pasztor rekomendacija, paskirtas Nixono administracijos Mažosio Biznio Patarėjų Tarybos nariu, New Yorko valstybėje.

— Kun. Pranas Dauss, buvęs klebonu Sv. Patriko bažnyčioje, Camp Grove, Ill., neseniai persikėlė kunigauti St. Petersburg, Florida, vyskupijoje. Jo adresas: Sacred Heart Church, 8001 46 St., N. Pinellas Park, Fla., 33565.

— Dar negalutinai cenzo davinių skaičiavimai rodo, kad JAV-tybės turi apie 205 milijonus gyventojų. California pralenkė New Yorko valstybę ir užėmė pirmą vietą, kurią virš pusanthro šimto metų išlaikė New Yorko valstybė. Daugelio didmiesčių New Yorko, Chicago, Philadelphiaus ir k. gyventojų skaičiai žymiai sumažėjo.

Amman, Jordanas. — Rugsėjo 1 partizanai šamokslininkai antrą kartą mėgino nužudyti karalių Hussein, kurs siekia taikos su Izraeliu. Karalius išliko gyvas ir nesužeistas.

MALDAKNYGE —

DIDYSIS RAMYBES ŠALTINIS PREL. PR. JURO Pataisytas III leidimas

Išleido Tėvai Pranciškonai 640 pusl. Kaina 2 dol. Labai patraukli, tinka kaip dovana visokioms progoms.

Užsisakant kreipkitės:

GARSAS

P.O. Box 32 (71-73 So. Washington Street)
Wilkes-Barre, Pa. 18703

**HULLIHEN'S
PRINTERY**
Wedding
Invitations
and Accessories
Letterpress-Offset Printing
QUALITY PRICE
FAST SERVICE
EDWARDSVILLE Phone 288-4504
Inquire about Free Wedding Brochure

**Marlborough's
žodynas**
LITHUANIAN SELF-TAUGHT
PARUOSTAS
M. Variakojytė Inkenienė
Knyga pritaikyta mokantiems
angliškai ir norintiems mokytis
lietuviškai. Apima rūpestingai
parinktus žodžius posakius ir
paimečiusius su fonetiniu angų
kalbos ištarimu.
Kaina \$1.25
Užsisakant kreipkitės į "Garso"
administraciją:
P.O. Box 32 (71-73 So. Wash-
ington Str.), Wilkes Barre, Pa.
18703.

WYOMING KLONIO ŽINIOS

5-tos Apskritis susirinkimas

Sekmadienį, spalio 25, Lyndwoodo Sv. Kazimiero parapijos svetainėje, Delaney Str., įvyks metinis LRKSA 5-tos apskrities kuopų atstovų susirinkimas.

Pradžia 2:30 P. M.
Kaip metiniam susirinkime, bus viršininkų ir komisijų raportai ir pranešimai; išvažiavimų raportai; naujų reikalų svarstymai; valdybos rinkimas sekančių metų terminui.
Prisilaikant 1969 metų metinio susirinkimo nutarimo, bus paskirstytos dovanos kuopoms priklausantioms prie apskrities ir prirašiusioms numatytas naujų narių kvotas.

Susirinkimui užsibaigus seks vakarienė kuopų atstovų ir išvažiavimų darbininkų pagerbimui. Vakarienės laiku bus išleistos dovanos.

Tą pačią dieną, ryte, Sv. Kazimiero bažnyčioje bus Mišios apskrities mirusių ir gyvųjų narių intencija.

Kuopos dar nepriklausančios prie apskrities malonėkė prisidėti, prisijūti savo atstovus ir įsijungti į bendrą veiklą.

Adolfas Norvaiša, pirmin.
Elena Mensiskaitė, sek.

Kunigų permainos

Scrantų diecezijos vyskupo J. Carroll McCormick patarimas palietė iš viso 78 kunigus, tarp jų yra šie lietuviai kunigai:

Kun. Juozas J. Leškauskas-Lasky iš Mercy ligoninės, Wilkes Barre, kapeliono vietos paskirtas asistentu į St. Patrick's parapiją, Scrantone.

Kun. Edvardas Zelionis iš St. Ann's parapijos asistento vietos paskirtas asistentu į St. Ignatius parapiją, Kingston; jis taipgi dalinai profesoriaus Central Catholic aukštesniojo mokykloje, Kingston. Kunigų jis išvestas šių metų pavasarį.

Kun. Robertas N. Silalė iš Lyndwood Sv. Kazimiero parapijos asistento vietos paskirtas Mercy ligoninės kapelionu (Wilkes-Barre).

Kun. Kenneth G. Kižis iš St. Joseph's ligoninės, Carbondale, kapeliono vietos paskirtas Scrantų Immaculate Conception parapijos asistentu. Jis taipgi dalinai profesoriaus vyskupo Hannan aukštesniojo mokykloje, Scrantone.

Gavenonis gavo paaukštinimą

Juozas P. Gavenonis, kilęs iš Plymouth, Pa., paskirtas Pennsylvania valstybės Svetimio departamento privačių mokyklų ir veteranų švietimo biuro direktoriumi.

J. P. Gavenonis mokėsi Plymoutho aukštesniojo mokykloje, Pennsylvania universitete ir čia gavo doktoratą. Yra buvęs Sullivan apskrities mokyklų viršininku. Jis yra buvęs

"GARSO" KNYGYNŲ KATALOGAS

SEVENTOJI VALANDA—Maldos ir Giesmės. Sudarė kun. J. K. Miliauskas. Tai vienintelė Amerikoje išleista maldaknyga, kurioje telpa maldos ir giesmės su gaidomia, kad žmonės gali sekti kungiai maldose ir giedoti giesmes su choru. Kaina 15¢. Imant nemažiau 10 egzempliorių — 10¢.

IVAIRAUS TURINIO

KOVOSE DEL LIETUVOS (II-ji dalis). Parašyta gen. Stasio Rastkio. 686 pusl. Kaina neįristais viršeliais \$6.00.
"MOKSLAS IR RELIGIJA", Dr. Juozo Prunskio 134 pusl. \$2.00.
NAUJ. TESTAMENTAS. Vertė arkiv. J. Skvirskas (minkšt. virš.). \$1.50.
DON KAMILIUS MAZASIS PASAULIS. II dalis, Giovanni (nuorodai); sulstuvino A. Sabaliauskas. Išleido "Tėvų Kelias", 1968 m., 224 pusl. \$2.50.
SMULKIJOJI TAUTOSAKA—petarai, prieštovai, posūkiai. Surinko ir užrašė Jonas Mingirdas. Kaina \$2.50.

Užsėskant kreipkitės į

"GARSO" ADMINISTRACIJA

P. O. Box 32 (71-73 S. Washington St.), Wilkes-Barre, Pa. 18703

Amerikos Legiono Pennsylvania valstybės komandierius. Antrojo pasaulinio karo veteranas.

5-tos Apskritis išvažiavimas

Sekmadienį, rugpjūčio 16, Rocky Glen parke įvyko vasarinis LRKSA 5-tos apskrities išvažiavimas.

Diena pasitaikė graži, atsilankę svečiai linksmai praleido laiką. Rengėjai turėjo standą su skaniais užkandžiais ir gėrimais. Seimininkavo Pranas J. Katilius ir Jonas Stirna; prie tikietų darbuosį apskrities pirmininkas Adolfas Norvaiša ir P. J. Katilius; prie valgių ir gėrimų stando — scrantoniečiai Petras Talkevičius, Jurgis Sadauskas, Kazys Gedminas, Stasys Miekevičius, Kazys Lavecikis ir kiti. Kadangi parkas yra šale Scrantų, tai ir dalyvių daugiausia buvo Scrantone gyvenančių 155, 30 ir 83 kuopų narių, betgi matėsi svečių ir iš kitų Wyoming Klonio lietuvių kolonijų.

Lietuvių Moterų klubo veikla

Wyoming Klonio Lietuvių Moterų Klubas laikė reguliarių mėnesinių susirinkimų rugpjūčio 25 Sterling viešbučio patalpose Wilkes Barre.

Pirmininkavo Mrs. Ph. Yeager; sekretoriavo Mrs. J. Chopick; išdinkė raportą davė Mrs. R. Zelinsky; laiškus skaitė Mrs. J. Antanaitienė.

Mrs. Yeager raportavo, kad labdarybės pramoga įvyks lapkričio 2 Sterling viešbučio patalpose; pradžia 8 v. vakaro. Mrs. B. Brusokienė raportavo, kad kalėdinė pramoga Elmhurst senelių prieglaudos naudai įvyks spalio mėnesį.

Atidarant susirinkimą invokaciją sukalbėjo Mrs. Agnes Caffrey.

Kozerskių sukaktis

Jonas ir Marijona Kozerskiai, gyv. 35 Hilldale R.D. 2, Wilkes Barre, Pa., š.m. spalio 2 minėjo 37 metų vedybines sukaktis. J. Kozerskis yra ilgametis LRKSA 212 kuopos finansų sekretorius, Marijona Kozerskienė — vicepirmininkė, abu pasižymi veiklumu 212 kuopoje ir 5 toje apskrityje. Jiedu buvo sutuokti 1933 m. spalio 2 Miners Mills Sv. Pranciškaus bažnyčioje. Užaugino tris sūnus — Vincą Leonardą ir Joną; taipgi jau turi 8 anūkus. Ilgiausių metų!

Amerikos Legiono Shawnee 463 postas rugsėjo 15 turėjo naujos valdybos instaliacijos iškilmes. Postui jau penkti metai vadovauja komandierius Edmundas Kunigonis; Leonardas Matulionis yra adjutantas. Postas dabar turi 753 narius; naujoji valdyba stengiasi pakelti iki 800 narių.

Mirė Lydija Mennens

Šeštadienį, spalio 3, Mercy ligoninėje, mirė ilgametė LRKSA 17 kuopos narė Lydija Mennens-Mensiskaitė, gyv. 146 Sheridan Str., Wilkes Barre, Pa.

Pašarvota buvo direktoriaus Leagus įstaigoje. Palaidota spalio 7 iš Svč. Trejybės bažnyčios parapijos kapinėse, Bear Creek.

Nuludėjęs bažnyčion, gedulo mišias atlaikė klebonas prelatas J. F. Baltusevičius; sanktuarijoje meldėsi kun. Petras Madus. Vargonais grojo muz. vargon. Vaclo Romanas.

Kapinėse paskutinę Benedikciją suteikė prel. J. F. Baltusevičius.

Karštesniais buvo Walter Goricki, Peter Kudarski, Vincas Liutkauskas, Juozas Navickas, Wm. Berneski ir Donald Koons.

Velionė buvo gimusi Wilkes Barre, Pa.

Paliko seserį Eleną Mensiskaitę — ilgametę LRKSA centro įstaigos knygvedę, 5-tos apskrities ir 17 kuopos sekretorę; brolių Juozą, Duryea, Pa.; tris seseris — Sisters of Christian Charity vienuoles — ses. Ann Marie, ses. Wilfred ir ses. Bernadette.

Teilsis jos vėlė Viešpaty!

Seserims ir broliui pareiškiamė giliausią užuojautą!

Jonas F. Burakas, Wilkes Barre Publishing dviejų dienraščių leidėjų kompanijos išdinko asistentas, gyv. 114 Division Str., Kingston, Pa., gavo žinią, kad mšškų gaisras sunaikinęs sūnaus dr. Roberto Burako namus Alpine, Calif. Kito sūnaus—Jono Burako, gyv. La Mesa, Calif., namams irgi gresė gaisro pavojus, vienok namai liko nesunaikinti. J. Burakas dėsto biologiją Monte Vista aukštesniojo mokykloje, Spring Valley, Calif.

Muzikas Jonas J. Saučiūnas, žmona Teklė ir sūnus Jonas LRKSA 209 kuopos nariai, turėjo ilgas atostogas, lankė tolimas vietas, ir dėl tos priežasties muz. Saučiūnas negalėjo dalyvauti šių metų vargonininkų seime, Brooklyne.

Pittstono Sv. Kazimiero parapijos choras, pasidėkojant klebono kun. P. J. Ališausko ir asist. kun. P. P. Madus pagandai, išaugo iki 70 narių. Choro dirigentu yra Kings kolegijos muzikos profesoriaus Bronis Voveris.

Sekmadienį, spalio 11, Pittstono Sv. Kazimiero parapijos svetainėje įvyks ALRK Moterų Sąjungos apskrities metinis susirinkimas. Atstovų laukiama iš Pottsville, Tamaqua, Minersville ir Shenandoah kuopų. Priėmimu rūpinasi vietinė (Pittstono) 25 kuopa.

Vincas Pallas išrinktas Hanover Township Amvets 59-jo posto komandierium. Jis keturis metus yra tarnavęs JAV laivyno submarinuose. Jis yra Wyoming klonio Taurų klubo pirmininkas.

MESKIUKAS RUDNOSIUKAS

Gražūs Vytautas Nemunėlio eilėraščių ir patrauklios V. S. Stančiukaitės iliustracijos vaikams ir jaunimui. Išspausdinta geram popieriui. Trečioji laida. Išleista "Lietuvių Dienų" leidyklos 1968 m. Kaina \$3.00.

Galima įsigyti "Garso" administracijos; P. O. Box 32 (71-73 So. Washington str.), Wilkes Barre, Pa. 18703.

MIRUSIEJI

A. a. Anastasija B. Antanaitienė, ilgametė LRKSA 28 kuopos narė, gyv. 331 Main str., Swoyersville, mirė rugsėjo 17 Nesbitt Memorial ligoninėje. Palaidota rugsėjo 21 iš Luzernės Sv. Onos bažnyčios parapijos kapinėse, Lehman. Velionė buvo gimusi Lietuvoje. Ji buvo Sv. Onos parapijos čarterio narė. Priklausė prie Katalikų Susivienijimo, Altoriaus Rožančiaus, Sv.Širdies ir prie Sv. Pranciškaus Trečiojo ordino d. jū. Paliko dukterį LRKSA 77 kuopos narę Mrs. Anna West, namieje, dukterį vienuolę seserį Florencą, SSC, Lemont, Ill., dukterį vienuolę seserį Lydiją, SSC, Sv. Kryžiaus ligoninės pareigūnę, Chicago, Ill.; seserį Mrs. Eva Macy, Swoyersville, 5 anūkus, 6 proanūkus ir brolių Joną Kaspariūną Philadelphiaj.

A. a. Stasys Cibulskis, gyv. 112 Schooley str., Exeter, mirė rugsėjo 2 Veteranų ligoninėje; palaidotas rugsėjo 5 iš Pittstono Sv. Kazimiero bažnyčios parapijos kapinėse. Velionis buvo gimęs Lietuvoje; yra buvęs policistu, Exeter tarybos nariu; 21 metus buvo Luzerne apskrities teismo rūmų sargybinu. Pirmojo pasaulinio karo metu tarnavo JAV-tybių saržantų peštininkų antrojoji divizijoje ir dalyvavo Prancūzijoje Argonos kautynėse. Paliko žmoną Prancišką — ilgametę LRKSA 57 kuopos narę; sūnus Bernardą ir Viktorą; dukterį Mrs. C. Cook ir 7 anūkus.

A. a. Albertas Aleksa, gyv. 2700 Merritt ave., Las Vegas, Nevada, mirė rugsėjo 14 oro jėgų ligoninėje. Palaidotas rugsėjo 19 iš Kingstono Sv. Marijos bažnyčios parapijos kapinėse, Pringle. Velionis buvo gimęs Edwardsville, Pa. 23 metus istarnavęs oro laivyne, 1952 metais pasitraukė atsargon su pulkininko laipsniu. Dekoruotas daugybe ordinu. Jis yra buvęs oro jėgų militarinio personalo direktorius, Kansas City, Mo. Paliko sūnų Eugene, Storrs, Conn., brolių Alfredą Aleksą, Kingston, Pa., ir vieną anūką.

A. a. Pranciška Tamelienė, ilgametė LRKSA 209 narė, mirė spalio 5 Sv. Marijos Vilijoje, Elmhurst, Pa. Pašarvota buvo direktoriaus Sukviečio įstaigoje, Kingstone. Palaidota spalio 7 iš Kingstono Sv. Marijos bažnyčios parapijos kapinėse, Pringlė Velionė atvykusi iš Lietuvos ilgus metus gyveno Edwardsville. Paliko dukteris Albiną Sergelienę ir Oną Izbickienę; sūnus Jurgį, Leonardą, Raimundą; 15 anūkų, 9 proanūkus; seseris Mrs. Wm. Wasser ir A. Zelionienę.

A. a. Jonas Vaitulevičius-White, 84 m., gyv. 68 N. Pennsylvania ave., Wilkes Barre, mirė rugsėjo 8 General ligoninėje. Palaidotas rugsėjo 10 iš Sv. Trejybės bažnyčios parapijos kapinėse, Bear Creek. Velionis buvo gimęs Lietuvoje, į šią šalį atvyko jaunuose metuose. 1914-1916 m. jis buvo Wilkes Barre miesto policistu; po to jis perėjo į užiegos (cafe) biznij ir vedė iki pašlijio sveikata. Velionies sūnus Edward

J. White yra Luzerne apskrities statistinės įstaigos vedėjas — Register of Vital Statistics; yra buvęs miesto councilmonu ir vadovavęs Wilkes Barre Barons basketbolo komandai; jis taipgi paliko sūnus Joną ir Vincą; dukteris Mrs. Helen Walters ir Malinda, 16 anūkų, 13 proanūkų ir brolių Jurgį.

A. a. Juozas Matulevičius, 943 Bennett Str., Luzerne, mirė rugsėjo 2, palaidotas rugsėjo 5 iš Sv. Onos bažnyčios Kingstono Sv. Marijos parapijos kapinėse, Pringle. Velionis buvo gimęs Mt. Carmel, Pa., bet didžiausią savo gyvenimo dalį praleido Luzernėje. Jis buvo veiklus politikoj — yra buvęs miestelio tarybos nariu, mokyklų direktorium. Jis taipgi buvo Liet. Nepriklausomo klubo pirmininku. Paliko sūnus Praną ir Vincą; dukterį Mrs. Cord ir 6 anūkus.

A. a. Albertas Aleksa, gyv. 2700 Merritt ave., Las Vegas, Nevada, mirė rugsėjo 14 oro jėgų ligoninėje. Palaidotas rugsėjo 19 iš Kingstono Sv. Marijos bažnyčios parapijos kapinėse, Pringle. Velionis buvo gimęs Edwardsville, Pa. 23 metus istarnavęs oro laivyne, 1952 metais pasitraukė atsargon su pulkininko laipsniu. Dekoruotas daugybe ordinu. Jis yra buvęs oro jėgų militarinio personalo direktorius, Kansas City, Mo. Paliko sūnų Eugene, Storrs, Conn., brolių Alfredą Aleksą, Kingston, Pa., ir vieną anūką.

A. a. Pranciška Tamelienė, ilgametė LRKSA 209 narė, mirė spalio 5 Sv. Marijos Vilijoje, Elmhurst, Pa. Pašarvota buvo direktoriaus Sukviečio įstaigoje, Kingstone. Palaidota spalio 7 iš Kingstono Sv. Marijos bažnyčios parapijos kapinėse, Pringlė Velionė atvykusi iš Lietuvos ilgus metus gyveno Edwardsville. Paliko dukteris Albiną Sergelienę ir Oną Izbickienę; sūnus Jurgį, Leonardą, Raimundą; 15 anūkų, 9 proanūkus; seseris Mrs. Wm. Wasser ir A. Zelionienę.

ONA BERNOTAITYTĖ ADMIROLO DEMPSEY ISLEISTUVESE

ONA BERNOTAITYTĖ IR ADM. J.C. DEMPSEY

"Wilkes Barre Times Leader Evening News" dienraštis, rugsėjo 14 laidoje, įdėjo atvaizdą admirolo James C. Dempsey, U.S.N. (išėjusio atsargon) ir buvusios slaugės, LRKSA 222 kuopos narės Onos Bernotaitytės (Ann Bernatitus), gyv. 344 Susquehanna avenue, Exeter, Pa., taipgi aprašymą apie nuostabų žygi — pabėgimą iš Corregidor salos ir išsigelbėjimą iš japonų rankų.

Tai įvyko 1942 metais japonų karo jėgoms nusivaišus Filipinų ir kitas salas. Slaugė Ona Bernotaitytė buvo viena iš 13 kitų slaugių užsilikusiu Corregidor saloje. Generalas Mac Arthur, pervedęs išblaškyti amerikiečių jėgų komandą generolui Jonathan M. Wainwright, patė 1942 m. kovo 11 Filipinų teritoriją aplėdo. Kaip žinoma, gen Wainwright žiaurioje japonų nelaisvėje išbuvo iki karo pabaigos.

gavęs įsakymą telegrama išgėbent iš Corregidor 27 amerikiečių grupų, dvi naktis tykojo, kad privažiuoti numatytą vietą. Pats adm. Dempsey ir jo įgulos nariai kartais suabejodavo gelbėjimo misijos pasisekimu. Galų gale submarinas patė 13 slaugių ir 14 kitų. Tada adm. Dempsey nuleido submariną ant dugno ir ramiai laukė 22 valandas, kad japonai nepajustų ir nesunaikintų. Po 17 dienų sub. "Spearfish" pasiekė Freemantle, Australijoje.

S. m. rugpjūčio 31 Norfolk, Va., Laivyno 5-tojo Distrikto Centre buvo atsargon išeinančio admirolo J. C. Dempsey išleistuvės. Iškilmes dalyvavo Ona Bernotaitytė ir 4 kitos slaugės išvežtos submarinu iš Corregidor. Jos dalyvavo laivyno stoties aficerių klube surengtam adm. Dempsey išleistuvių bankete ir buvo pavežtos naujaisiu nuklinkiu submarinu.

Kiekvienam lietuviui patartina įsigyti LRK SUSIVIENIJIMO ISTORIJĄ

PARAŠĖ DR. PROF. ANTANAS KUCAS
370 pusl., daug nuotraukų

Skaitydami Susivienijimo Istoriją susipažinsit su pirmųjų lietuvių ateivių pergyvenimais, vargais ir rūpesčiais; susipažinsit su pirmųjų draugijų, organizacijų, parapijų, švietimo, kultūrinų ir ekonominių įstaigų steigimu; taipgi susipažinsit su Susivienijimo nueitais keliais, veikla ir nuopelnais savišalpos, religinėje, kultūrinėje ir tautinėje srityse.

KAINA: kietais viršeliais \$3.00; minkštais — \$2.00

UŽSISAKANT KREIPKITES SUSIV. CENTRO ĮSTAIGON:
P. O. Box 32 (71-73 S. Washington Str.), Wilkes-Barre, Pa. 18703

Paremškime Flood

Daniel J. F. Flood

Nuoširdus lietuvių bičiulis Daniel J. F. Flood vėl išstatytas demokratų kandidatu iš Luzerne apskrities 11-jo kongresinio distrikto į Atstovų Rūmus — U.S. House of Representatives.

Galutiniai balsavimai įvyks antradienį, lapkričio 3.

Lietuviai balsuotojai, paremkitė išmėgintą bičiulį, taipgi daug pasidarbusių šio rajono gyventojų gerovei — Daniel J. F. Flood.

Mirė Ant. Senikas

New York. Rugsėjo 4, ligoninėje, po vežio operacijos, mirė visuomenininkas, Balfo direktorius ir išdinkas, teisininkas Antanas Senikas.

Palaidotas rugsėjo 8 iš Maspetho Viešpaties Atsimainymo bažnyčios Great Neck kapinėse. Velionis buvo gimęs 1912 m. Lapujio kaime, Klebiškio valsčiuje, Marijampolės apskrity. Mokėsi Prienų gimnazijoje; 1935 m. baigė teises mokslus Vytauto Didžiojo universitete, Kaune. Praktikavo advokatūra, ėjo teisėjo pareigas.

Į JAV-tybes atvyko 1949 m. ir įsikūrė New Yorko rajone. Pasižymėjo veiklumu tautininkų organizacijose, Bendruomenėje, Balfe — buvo centro valdybos išdinku ir direktoriu. Paliko žmoną Daną Šliupaitę Senikienę.

Mūsų broliai ir sesės pavergti. Dėkimės į laisvės kovą, aukodami Tautos Fondui.

Lietuvių kalbos vadovas

"Introduction to Modern LITHUANIAN"

Tai didelė ir plati lietuvių anglų kalbos gramatika paruošta kalbininkų Leonardo Dambriūno, Antano Klimo ir William R. Schmalstieg.

Gramatika tinka norintiems geriau išmokti lietuviškai ir angliškai. 40 pamokų su pratimais; platus žodynas. Vertimams, pasikalbėjimams ir pasiskaitymams pateikti rinktiniai lietuvių rašytojų, poetų ir liudies kūriniai. Kaina \$7.00.

Galima įsigyti "Garso" administracijos; P. O. Box 32 (71-73 So. Washington st.) Wilkes Barre, Pa. 18703.